Akbaba

İsmet Paşa — Biz, ortanın solundayız.. Bizden olmayanlar ayrılırlar...
İnönü — Allahaısmarladık paşam!..

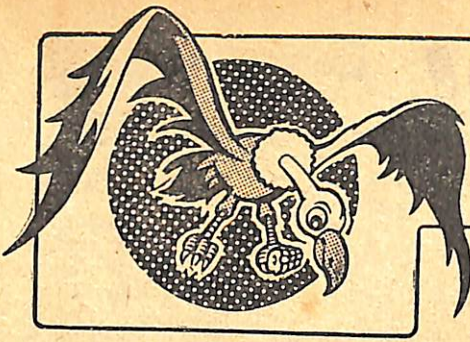

7 milyon liralık dev çekiliş için

son para yatırma tarihi 31 Aralık

TÜRKİYE İŞ BANKASI

(Yeni Ajans: 7082—273)

Akbaba
Yıl: 43 Cilt: 9 Sayı: 50 * Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ * 8 Aralık 1965

Demirel'le Konuştum

GEÇEN hafta Ankaradaydım. Akşamın altısından gecenin dokuzuna kadar, Başbakanla üç saat konuştuk. Bu ilk karşılaşmada, Sayın Demirel, iç ve dış yapısı ile hayalimi aştı: Eni de, boyu da fotoğraflarındakinden daha çaplı. Kafa, tersine çevrilmiş, tabanı geniş bir mahrut. Kavgacı bir burnu, etli dudakları ve karikatürlerini yalanlamayan yuvarlak gözleri var. Giyime düşkün değil. Dikkatsiz bağlanmış bir boyun bağı, cepli bir spor gömlek üstünden sarkıyor. Bu sağlam yapılı genci bakanlık odasından sokağa çıkarınız: Dış görünüşü ile büyük bir yapının, büyük bir fabrikanın ustabaşısı dersiniz.

Konuşunca, bir başka adam oluyor Demirel: Hesap adamı olduğu kadar hayâl adamı da...

Hangi hakikat vardır ki, gerçekleşinceye kadar hayâl olmasın?

Bana, bir İngiliz şairinden mısralar okudu. Bana Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun «Biraz gülümseyiniz» diyen sokak fotoğrafçısı karşısındaki şaşkın köylülerini okudu...

Başbakanlığa, kaloriferli apartmandan değil, köy evinden gelmişti. Eli, kâğıdı, kalemi, gönyeyi, pergeli, çapadan sonra tutmuştu. Isparta'nın bir köyünden çıkmış, Teknik Üniversiteye girmişti. Teknik Üniversiteden çıkmış, Amerika'ya gitmişti. Hem bu toprağın adamı idi, hem dünyanın.

Güzel konuşuyordu, rahat konuşuyordu, inançlı konuşuyordu. Kendi kendisine sorular sorarak, cevaplar vererek...

İsaril'de bir ağaç görmüştü bir gün, dallarında ateş kırmızısı çiçekler açmış bir ağaç... Bu, bir nar ağacı idi. Ne idi İsrail?.. Bir avuç kum!.. İnsan zekâsı, insan bilgisi, insan gücü, çölde nar ağacına çiçek açtırmıştı.

Bu, çalışan kullarına bir Tanrı armağanı idi, diyor Demirel!

Sonra, geniş göğsü acı bir gurur ile kabarmış, kendi yurduna, kendi dağına, kendi denizine, kendi insanına bakıyordu. Nemiz eksikti bizim?

Madenlerimiz vardı yerin altında. Meyvelerimiz, sebzelerimiz vardı yerin üstünde. Balıklarımız vardı kat kat sularımızda... Plâj mı? Deniz mi? Güneş mi? Orman mı?.. Bütün dünya güzelliklerini Tanrı vermişti bu vatana...

Hele insanımız... Şu köylü kadına bakınız, tarlada çalışır, ineğini sağar, yününü eğirir, kışlığını örer, aşını pişirir, çocuğunu doğurur...

Ya erkeği?.. Kafkas'ta yaralanan o, çölde kaybolan o, Dumlupınar'da ölen o!

Sağ kalan, sırtında yırtık yorganı, sayısız günler yol teperek şehirlerde ekmeğini aramaya geliyor...

Şu Fatih tepelerinden Maçka tepelerine kadar yazın karpuz, kışın portakal satmak için, bir mevsim sıcaktan eriyerek, bir mevsim soğuktan titreyerek sokak sokak dolaşan derisi kemiğine yapışmış yoksul kadar cefakeş insan, katıldığımız uygar dünyanın hangi ülkesinde vardır?

Tembel diyoruz bu millete... Ayıp, ayıp, ayıp!

Ölmek için bile nazlanmayan kişiye tembel denir mi?

Bizim tembel dediklerimiz, Almanya'nın en çalışkan, en gözde işçileri oldular. Neden acaba?

Yeryüzünde, hükûmetlerinden şikâyet eden milletler çok görülür. Ama, milletinden şikâyet eden hükûmet yalnız bizde var!

Demirel, bütün başarısızlıkları, devlet ve milletin elele vermeyişinde buluyor. İki güç bir olduğu gün, yenemiyeceğimiz zorluk, ulaşamıyacağımız amaç yoktur.

Bunun en güzel, en büyük, en göz kamaştırıcı örneğini Atatürk verdi bize: Kurtuluş savaşı, devletle milletin ortak zaferidir!

Atatürk'ün başarılarındaki mucizeyi çözen Demirel, onun direktiflerinin izindeydi: Çalış, demişti Atatürk. Çalışacaktı.. Güven, demişti Atatürk. Güveniyordu.. Öğün, demişti Atatürk. İnşallah öğünecekti de...

Nasıl mı?

Eğer bugünkü gazetelerde Devlet Bakanı Bay Refet Sezgin'in çağ gerisi demecini okumasaydım, bu «nasıl»ı sormadan, yazımı «Demirel'e başarılar» diye bitirirdim.

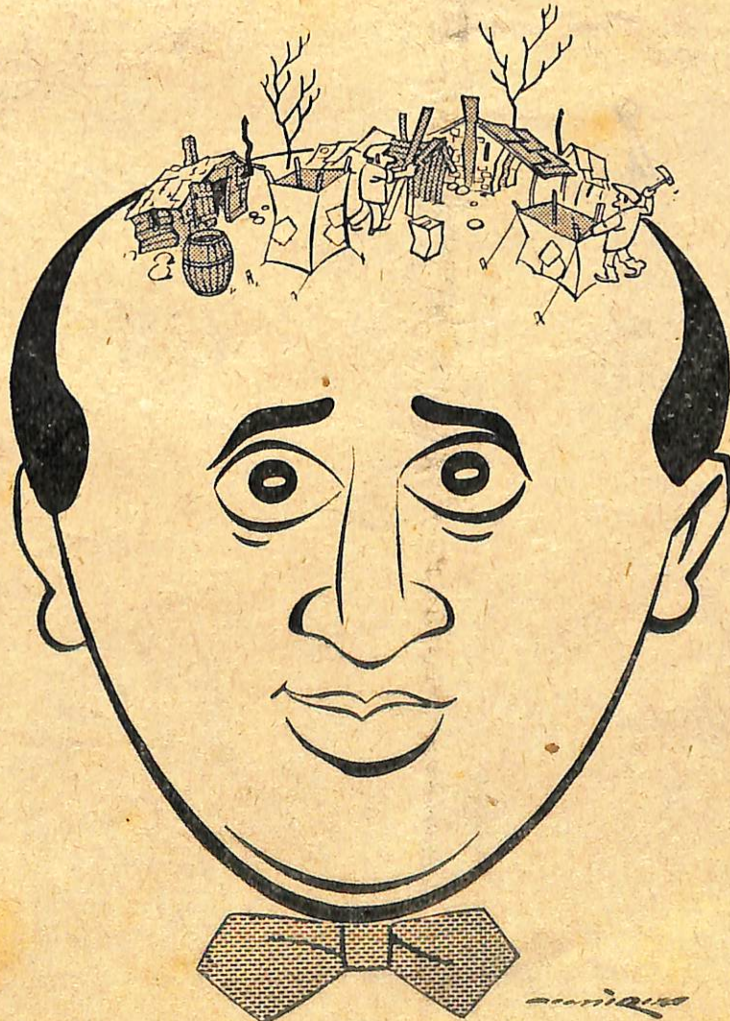
Ama, vatanımızın adı Türkiye, miletimizin adı Türk, anadilimizin ve devlet dilimizin adı Türkçe olduğunu unutarak «Arapça ezan hoşuma gidiyor» diyen bir Bakan, bu yazıyı yazmanın tam keyfi içindeyken karşıma çıkarsa, sayın Demirel'e sorarım: Nasıl?

Ama, Atatürk'e bunca yürekten bağlı bir Başbakanın sorumluluk arkadaşı, gazetecilere demeç verir de, Atatürk'ün engin bir anlayışla müzeye çevirdiği ve kapılarını dünyaya açtığı Ayasofya'yı — Atatürk'e karşı kaba bir çıkışla — tekrar cami yapmayı düşündüğünü söylerse, sayın Demirel'e yine sorarım: Nasıl?

Ve nihayet, nüfusu 27 milyonu aşkın müslüman Mısır'ın, iki milyonluk dünkü İsrail'den dayak yediğini unutur da Clay'in yumruklarındaki gücü, küçüğün küçüğü, çirkinin çirkini bir sokak politikacısı ağzı ile müslümanlığa bağlarsa, sahiden üzülerek, bir daha sorarım: Nasıl?.. Nasıl.. Nasıl?

Yusuf Ziya ORTAÇ

İmar ve İskân Bakanının «yapılmış gecekondular yıktırılmıyacak» demesi üzerine...

Başıma gelenler!

Anasının Mevlûdu!

Adnan Veli

RECEP Şenyüz, «Havadar» apartmanının ikinci katına gelince durdu. Derin bir nefes aldı. Sonra, dairenin servis kapısını usulca tıkırdattı. İçerden bir kadın sesi geldi:

— Kimmiş o?..

— Ben, ben.. Recep..

— Dur.. Açıyom..

Tabak çanak şıkırtıları durdu. Açıldı kapı.. Saçlarını yemeninin içine toplamış, gençten bir kadın başı göründü:

— Niye geldin len?..

— Gülüzar!.. Az beri bak.. Vallaha gözümü gırpmadım dün gice..

— Ne sebebe?..

— Ne sebebe olduğunu bilmen mi sen?.. Bu mensele, çok firaklı oturdu yüreğimin orta yerine..

Gülizar fingirdedi:

— İnanamayyom kiiii!...

— Tövbeler ossun inan.. Sevdalıktan kül oldum gayri..

Hoşuna gidiyordu böyle lâflar Gülizar'ın.. Sesini içeriden duymasınlar diye, kikir kikir gülmiye başladı.

— Beni, o gader mi çok seviyon?..

— O yanını Allah bilir bu işin..

— Ne idelüm?.. Saburunan muradımıza ercez helbet.. Senin ananın mevlüdü ne günüydü?..

— Bu ayın yimbeşinde..

— Hah.. Bak gayri, mevlüd de geçti mivdi. bi hafta bilem beklemem.. Nikâhı hemen gıydırcez..

— Hem yıldırım nikâhıyınan alcem seni.. Müsyünen aran nasıl?

— Müsü eyi adamdır. Bazı gızar bağırır, bazı da bahşişi dutuşturur avucumun içerisine..

— Geçinmene bak canım.. Yarın bürgün evlenincek, gece yatısına çalıştırmam seni.. Başga iş bulcem sana.. Zabahınan gidersin, ağşeme eve dönersin.

— Sen işi bul, çalışması benden..

— Bulcem helbet.. Sen meraklanma.. Aylığını virdiler mi?..

— Ağşem virdiler..

— Sen paraları hele vir bana..

— Üçyüz elli aldım. İkiyüzünü sen al, üst yanı bende dursun..

— Bak Gülüzar, öyle deyon emme, nikâh masarifi ziyade olur. Sonram, buzdolabının taksitini de vircem.. Perdelik eyi bi gumaş istemez mi evimize?..

— Helbet perdeleri de olcek, kilimi de..

— İkiyüzünen olur mu bunlar?..

— Ben şinciyedek sana gaç dene ikiyüz virdiiiiiim!..

— Öyle emme, mesarifimiz de ziyade oluyor.. Sen yimeklerini burda yiyon, benimkisi öyle değel ki.. Aççıda yimek yimiye para mı dayanır?..

— Seni, ağşemleri azcık içiyor deyi duydum.

— Guran çarpsın yalan.. Seniylen beraber oluncek, şerefe içiyom..

— Âfiyet ossun.. Al şu üçyüzü de, gayri idare ol..

— Bazartesi izinli çıkcen mi?..

— Çıkcem..

— Remzi'nin gayfesinde bul beni..

— Bulurum.

— Ge bakıyım, seni bi goklayım şuracıkta..

— Hişşşt bi gören olur, len..

— Ne varımış gören olursa?.. Biz seniylen nişanlı sayılırız. Hadi ısmarladık..

— Güle güle İrecep!..

Recep, merdivenleri inerken, Gülizar içi titriyerek, onu arkasından seyretti.

Recep, apartmandan çıkınca sinema tarafına doğru yürüdü. Karakolun karşısındaki sokağa saptı. «Yeşilyayla» apartmanının önüne gelince, durdu. Kapı aralıktı. İtip girdi. Asansöre atlıyarak dördüncü kata çıktı. Servis kapısını hafifçe tıkırdattı:

— Seheeeer!.. Seher aç..

— Recep, sen misin?..

— Benim..

— Sen beni bu gapıdan govdurcen..

— Neden güzelim?..

— Zırt gapı, günde geliyon..

— Sevinmeyon mu buna?..

— Helbet sevinirim emme, hanım huysuz..

— Bu işi hanıma da ağnat.. «Biz birbirimize sevdalıyız. Receb'in anasının mevlüdü geçincek, yıldırım nikâhıyınan evlenecez» dirsin..

— İşallah.. Rappim o günleri de göstersin.. Ben bu lâfını hanıma ağnatmam. Çünküm ben evlenincek, gendisi adamsız galır deyi canı sıkılır..

— Öyleysem ağnatma... Maaşını virdiler mi senin?..

— Almadım daha..

— Niye almıyon?.. Böğün ayın üçü.. Bu zamana gader çalışan bi insanın aylığı bekletilir miymiş?..

— Bey pangadan para alceğmiş de, böğün virecekmiş.

— Sen hanımdan yüz lira iste gel..

— Hanımda yoğusa?..

— Vardır..

— Sana da para dayandıramıyom ben İrecep!..

— Sultanım, nikâhın mesarifini az mı görüyon sen?.. Nüfüs gaydını İnebolu'dan telgrafınan sormıya razı gelmediler de, nüfüsün kâtibine elli lira virerekten işimi gördüttüm. Şinciki zamanda, nikâh dediğin golayına mı gıyılır?.. Evlendikten kelli Necat portumanının zemin gatını dutmıya malsahibi üç aylığını peşin isteyor.. Buzdolabının taksitini virmeycez mi?..

— Vircez helbet..

— Sen hanımdan yüz lira al da gel.. Nüfüsteki işi tamam idelim..

— Dur öyleysem, bekle azcık..

Seher, servis kapısını kapatıp içeriye girdi. On dakika sonra kapı tekrar açıldı. Seher, Receb'e elli lira uzattı:

— Hanımın da bozuğu yoğumuş.. Ağşeme beyi bekle didi.. Kira vircez diyerekten diklendim. Elli lirası varımış. Üst yanını ağşeme alcem..

— Vir onu da yarın zabah gene uğrarım..

— Paralarımı israflığa virmiyesin haaaa!..

— Delirdin mi be Seher?.. Yuva guran insan için israflık da neymiş?.. Ne gün izine çıkıyon sen?..

— Cumaya..

— Beni Tophane'de Bekir'in gayfesinde bul.. Şu anamın mevlüdü geçseydi de, biz de nikâhımızı yapıp gendi evimize yerleşeydik..

— Rappim o günleri de göstetir işallah..

— Âmiiiin..

— Şu yanağından öptürüyon mu bi sefer?..

— Buyur..

— Oh, ne de datlı garısın sen.. Hele bi nikâhımız gıyılsın, ondan sonra bak nasıl geyirttirecem seni.. Yosmaların yosması Seher'im benim..

— Sen de aslanların aslanısın deyyus..

— Allaha emanet ol, güzelim..

— Hadi güle güle, yarın zabahınan gel..

Recep, merdivenleri indi. Bu apartmanın kapıcısı, onun gidiş gelişinden pek hoşnut değildi. Kendisine bir şey söyliyemezdi ama, Seher'in aklını çeler diye çekiniyordu Recep.. Ona görünmeden kapıdan çıktı. Benzinciye doğru yürüdü. Kepekçiler sokağına saptı. Epice gittikten sonra yeşil mozayikli apartmanın kapısından girdi. 3 numaralı dairenin servis kapısını vurdu. Biraz bekledi, bir daha vurdu. Bu sefer kapı aralandı. Genç bir kadın yüzü belirdi, ince sesiyle:

— Ah vire Recep, çok korktu ben, dedi.

— Tanımadın mı beni hayatım?

— Ama.. İlk tefa karanlık burası ve ben yabancı benzettim seni..

— Korkma benim kara gözlü Evdoksiya'm.. Nasılsın bakalım?..

— Ben çok eyi.. Sen nasilsin?..

— Bak sana harbi bir lâf söyliyeyim. İki gecedir gözüme uyku girmiyor namussuzum.. Kendi kendime «Ah be, diyorum. Nedir bu hayatın bize ettiği cilve?.. O beni sever, ben onun için yanarım. Gene de bir arada olamayız» diyerekten içime bir kahır basıyor ki, deli olmak işten değil..

— Ben de üzülüyor, ben de hep seni düşünüyor ama, kabahat bende olmamiş.. Sen söylersin ki senin anne mevlüt okunacak ve bizim nikâh olacak..

— Mevlût bu ayın yirmibeşinde, tamam..

— Eh, o zaman biz de evleneceyiz ve bal ayi için nerde gidelim diyorsun?..

Bir karakolun karşısında soygun yapıldı.. — Gazeteler —

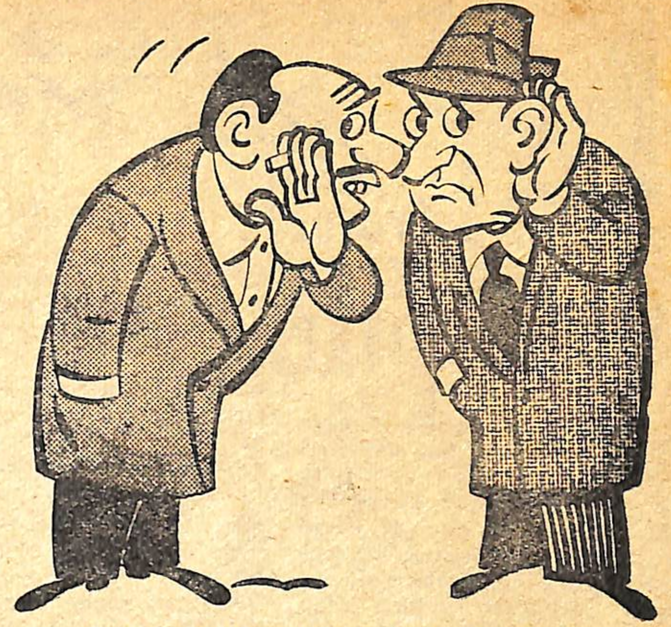
KARAKOL

CAF

Polis — Ulan erkeksen gel de içerde soy!

— 27 Mayısta, Millî Birliğe suçluları ihbar edenleri ilân ettiler...

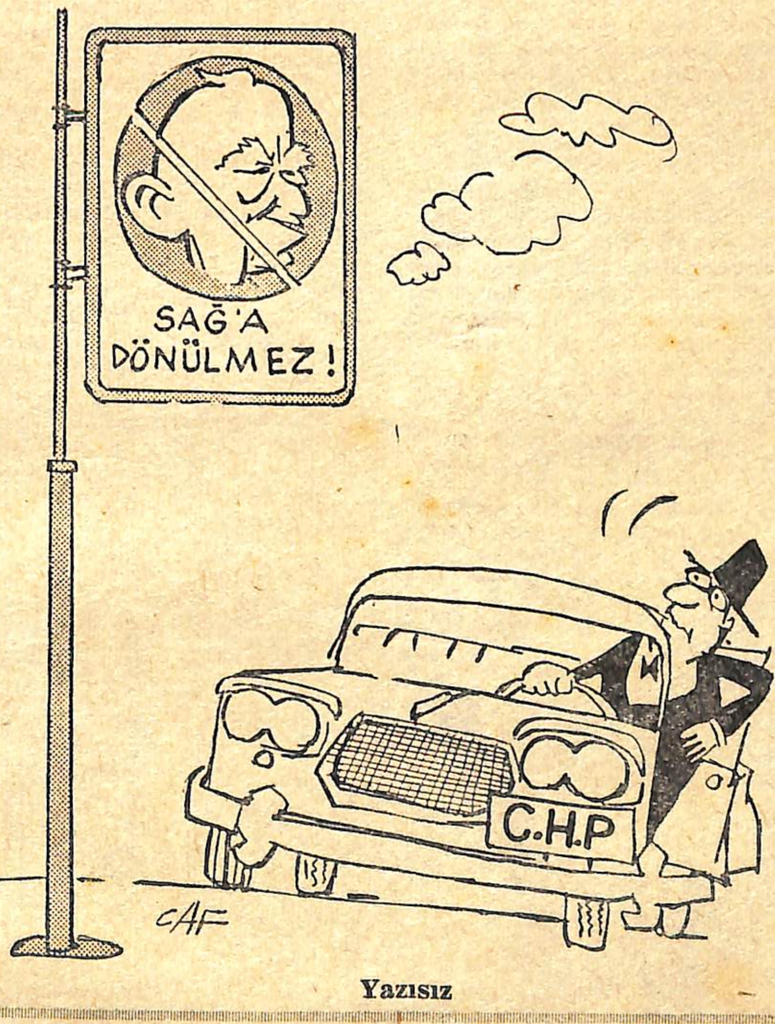
— Çok şükür ihbar edilenleri ilân etmediler!

— Polonez Köyüne gidip bir hafta kapanalım diyorum..
— Ah bu çok güzel olacak..
— Sonra bana bak.. Gözleri tıpkı sana benziyen bir kız evlât da isterim haaaa!..
— Allah ne zaman ister, helbet o da olacak...
— Senin yanında dört tane vesika resmi var mı?..
— Sen ne yapacak bu resimler?..
— Yahu, nikâh muamelesi için lâzım.. Bu hafta olmazsa, öbür hafta kâğıtları astıracağım mutlak..
— E, ben sana yarin verecek o resimler.. Olmuyor?..
— Olur.. Sen aylığını aldın mı?..
— Bu sabah almişim..
— İstersen bana biraz para ver de, ben hem buzdolabının taksitini vereyim, hem de perdelik kumaş bakayım..
— Yooook, sen perde için kumaş bana birak.. Ben onları Eleni kocasindan ucuz alirim..
— Peki öyleyse, nikâh için de biraz masraf lâzım..
— Ben sana şimdi verecek 150 lira..
— Ben yüzelli lira yalnız buzdolabının taksitine yatıracağım. Öteki işler hava ile olmuyor ki..
— 200 lira verecek..
— 300 ver..
— Ben verecek benim teyze 100 lira..
— Sen teyzene gene ver.. Bana da 300 lira ver..
— Ama o zaman bende beş lira ve iki lira bozuk para kalacak.. Hepsi bu.
— İzinli çıkınca nasıl olsa bana geleceksin.. Ben o zaman sana masraf ettirecek değilim ya...
— Al öyleyse üç yüz..
— Çok mersi nonoşum.. Bak göreceksin, ne kadar mesut olacağız..
— İşallah Recepimu!..
— Şu tatlı gerdanından bir öpücük vermez misin?..
— Ben sana öpücük vermez, ya kime verir?..
— Ah canım, ah tatlı Evdoksi-ya'm benim.. Bin tane Recep sana kurban olsun..
— Yok kurban olsun.. Evdoksiya Recebe kurban olsun..
— Haydi Allahaısmarladık.. Çok mersi canım.. Salı günü izinli çıkınca, Pangaltı'daki Koço'nun kahvesinde beni ara..
— Olur, arayacayim...

Üç aydanberi, Teşvikiye semtinin hizmetçileri tarafından Recep diye tanınan Torpil Ziya, daha sonra Şetaret Apartmanında çalışan Güllü'den 250, Şeref Apartmanında çalışan Ayten'den 150, Kumrular Apartmanında çalışan Güldane'den 200 lira aldı. Böylelikle, annesinin mevlûdundan sonra evleneceği hizmetçilerin hepsini dolaşmış oluyordu. Gelgelelim, annesinin mevlûdunun biraz uzaması, bu hizmetçilerden bir kısmını kuşkulandırıyordu. Onları bir süre daha idare ettikten sonra, çare kalmayınca uzaklaşmak zorunluğu vardı. Ama bu sefer de, topladığı aylıklarda bir azalma olacaktı.

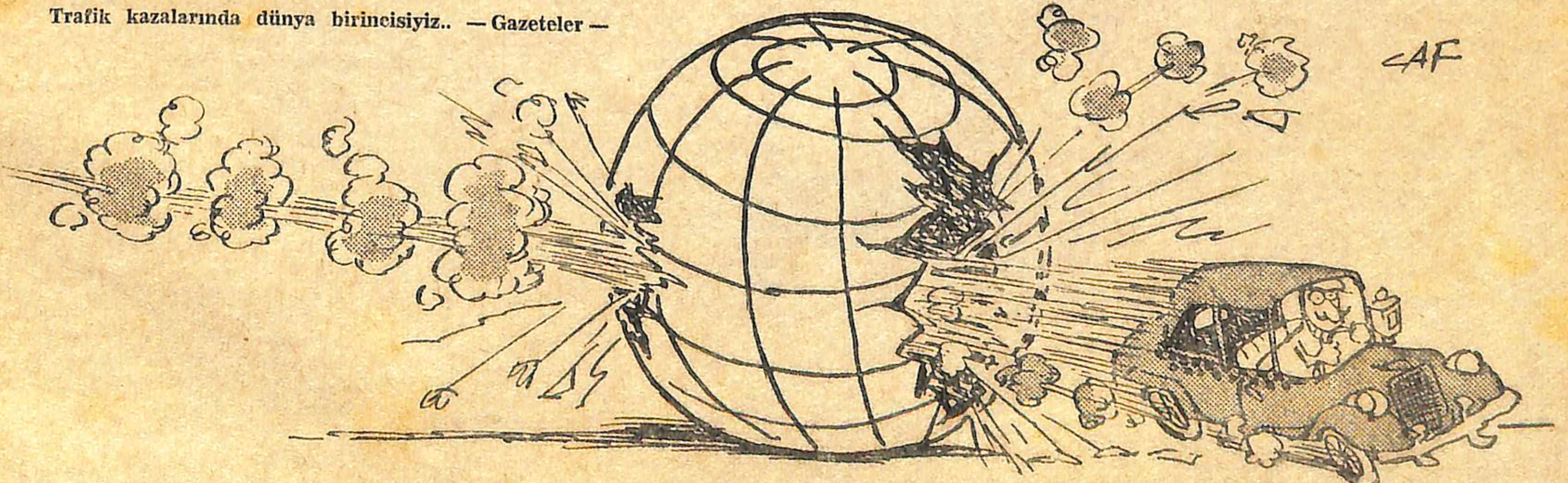
Torpil Ziya, aylık gelirinde meydana gelecek azalmaları şimdiden önlemek ve yeni hizmetçilerle arkadaşlık kurmak için Harbiye'deki hizmetçi parkına doğru yürüdü. Hava biraz güneşli olduğu için, çocuk arabasıyla bahçeye gelenler de vardı. Bunlardan, saçları taranmış, eli ayağı düzgün, tombulca bir hizmetçinin yakınına oturarak, ona doğru baygın bakışlarla gülümsemiye başladı.

Adnan VELİ

Yazısız

Trafik kazalarında dünya birincisiyiz.. — Gazeteler —

— Dünya bana vız gelir!

BİZİM YOKUŞ

Sermet Muhtar

Bâki kalan bu kubbede..

İŞTE bu yıkılmış saltanatın tek şehzadesi, tek oğlu Sermet Muhtar, bir gün, ünlü bir yazar olacaktı: Romanları ile, hikâyeleri ile, piyesleri ile ve Türkçeden Fransızcaya, Fransızcadan Türkçeye lûgatları ile...

O, hayatı başlı başına kitap olacak adamdır. Ben size satırbaşlarını yazacağım.

Galatasaray Sultanîsini bitirmişti. Doğrusunu söyliyeyim: O elli, altmış yıl önceki Galatasaray Sultanîsi, bugünkü Galatasaray lisesi değildi. Fransızcayı, fransız öğretmenlerden fransız öğrenciler yeterliği ile öğrenirlerdi gençlerimiz. Ama Sermet Muhtar, arkadaşlarını da çok aşan bir yaradılıştı: Üstün zekâsı ile, yorulmaz çabası ile...

Bir gün, elimizde Larousse, birkaç arkadaş imtihan ettik onu: Rastgele açtığımız sayfalardan kelimeler soruyorduk. Size inanılması güç bir şey söyliyeyim mi?.. Her kelimeyi Larousse gibi açıkladı bize... Korktuk!

Ama Sermet, yalnız fransızca değil, galiba fransızcasına yakın, belki de fransızcası kadar almanca da bilirdi...

Sonra?.. Biraz İngilizce, biraz da İtalyanca: Londra'da ve Roma'da dilsiz kalmıyacak kadar!

Raflarda, sandıklarda, dolaplarda kitap dolu idi. Hele fransız edebiyatının sahne eserleri, belki de eksiksizdi evinde.

Galatasarayı bitiren... Yok, bitiren değil, birincilikle bitiren Sermet, Hukuk Fakültesine girmiş ve... Onu da birincilikle bitirmişti.

Şimdi ne mi yapıyordu?.. Hiç!.

Birdenbire, bu büyük Osmanlı ailesinin en yakını, Sermet'ten sonra ikinci çocuğu oluvermiştim. Öylesine sevmiştik birbirimizi.

Sermet, piyano çalardı, zevkle dinlenecek kadar.. Sermet, yağlı boya resim yapardı, çerçeveletip duvara asılacak kadar.. Sermet, karikatür çizerdi, gazetelerde, dergilerde yayınlanacak kadar...

Ama Sermet işsizdi. Ama Sermet, işsizliğin bunaltısı içinde idi...

Nihayet bir gün zorla elinden aldığımız bir yazı, ona Bizim Yokuş'un kapısını açtı ve Sermet Muhtar, Akşam gazetesinin temelli imzalarından biri oldu.

Romanları, son derece beğeniliyordu Sermet'in: Kelime kelime, satır satır yerli malı idi o romanlar.. Kadınları ile, erkekleri ile, konuları ile...

Aldığı tiplerin hepsi, çevresinde tanıdığı paşalar, paşa kızları, paşa hanımları, paşazadeler ve paşa dalkavukları idi. Sermet Muhtar'ın her eserinde onların aşklarını, onların acılarını, onların gülünçlüklerini görürsünüz.

Küçük yazılarında, eski günlerin renkli tablolarını çizer: Öküz arabaları ile Taşdelen'e gidişleri, Kâğıthane safalarını, Fenerbahçe'de faytonlarla yapılan turları, eski yangınları, eski düğünleri, eski iftarları, eski hovardaları, eski aşifteleri...

Bir gün, Şehir Tiyatrosu sahnesinde, gözlerimiz kahkahalarla yaşarmış, bir eserini dakikalarca alkışladık. Bu, üç perdelik bir komedi idi. Adı: Kof Ramiz!

Kof Ramiz, gençliğini kaybetmiş bir Osmanlı paşası idi... Geliniz kulağınıza fısıldayım: Yüzde doksan kendi babası, Muhtar paşa idi bu!

Bu büyük zekânın, en küçük aklın bile alamıyacağı merakları, kuşkuları, korkuları vardı.

Yolda yürürken, ansızın düşüp bayılacağından korkardı Sermet!.. Bunun için, ömründe bir gün evinden dışarıya yalnız çıkmamıştır. En az iki kişi, yanında, peşinde yürürdü: Ya arap Hadi ile bir hizmetçi kız, ya annesi ile arap Hadi...

Pantalonunun arka cebinde daima bir küçük şişe içinde su taşırdı Sermet: Bayıldığı zaman yüzüne serpmeleri için.

Zavallı Sermet'ciğim, ömründe bir gün olsun bayılamadan öldü!

Arap Hadi, tek başına bir roman, bir trajedidir.

Muhtar paşa, onu, bir ramazan günü İstanbul'a gelen bir Afrika revüsünden satın almış: Beş altına mı, on altına mı, öyle bir şey...

Küçücük, kapkara, dil bilmez, çevik bir cambaz yavrusu imiş.

Paşa, sağlam inançlı bir müslümandı. Önce onu sünnet ettirmiş, hidayete erdiği için adını da Hadi koymuş ve konağına almış...

Paşanın konağında ne yoktu ki?.. Ahçı, hizmetçi, evlâtlık, arabacı, uşak, bahçıvan, dadı, misafir, çeşit çeşit, boy boy, renk renk insan...

Bir de Boşnak kızı vardı bunların arasında.. Medet Allah! Boy, fıskiye!.. Ten, sakız beyazı.. Saçlar, bre bre bre, döktü mü, diz oyluklarına kadar kendinden dalgalı kızıl altın.. Gözler mi?.. Bakamazsınız ki içine, rengini bilesiniz!

Hadi, arap Hadi, aysız gecelerden kara Hadi bu kıza âşık olmasın mı?.. Ve... ve Muhtar paşa, sevaptır diye, Allah'ın emri, Peygamberin kavli ile bu kızı Hadi'ye vermesin mi?..

Her gece bir kıyamettir kopardı bahçe üstü odalarında: Fıskiye boylu, sakız tenli, altın saçlı Boşnak güzeli sevişmek istemiyor diye...

Hadi, birinci kattan üçüncü kata şikâyetlerini yükseltir, paşa, üçüncü kattan birinci kata tehditlerni yağdırırdı bastonunu sallaya sallaya:

— Ulan yat! Her gece sevişilir mi kızgın fellâh!. .

Bir gün, bu masal güzeli, bu su perisi kız, kayboluverdi ortadan...

Polis, jandarma, hükûmet, eş, dost.. Yok!

Hadi vurdu kendini içkiye... Ama ne içki, gecede bir kilo, iki kilo rakı...

Sonra, konağın karşısındaki mezarlığa dalıyor, sabaha kadar kavuklu taşlarla konuşuyordu!

Zavallı Hadi'cik, güzel karısına bir daha kavuşamadı ama, her gece, sabahlara kadar konuştuğu kavuklu taşlara kavuştu nihayet!

Sermet, edebiyatımıza birkaç yazarın vereceğinden çok eser bırakmıştır. Okurlarımızın çok beğendiği bir romanı, Pembe maşlahlı kadın da, üç yıl önceki Akbaba koleksiyonundadır. Ama, yine de azınsayacağım. Bu metodsuz çalışma ile verdikleri, verebileceklerinin yarısı bile sayılmaz.

Paşa da öldü, Kevser hanım da öldü, arap Hadi de öldü...

O köşk, o Göztepe'deki, çam ormanları içindeki beyaz köşk, şimdi ne oldu bilmem... Ama yalnız bahçesi, parsel parsel satıldı ise, kimbilir kaç kişiyi zengin etmiştir.

O saltanatlı yaşayıştan hiçbir iz kalmadı sanırım: Ne salkım salkım billûrlarından yedi rengin ışığı damlayan bir avize, ne yaldızlı bir koltuk, ne bir ipek seccade... Sadece, her zaman güzel, her zaman duygulu, her zaman şık, her zaman ince kızı ve kızım İlhan'dan başka!

Yusuf Ziya ORTAÇ

— Ankaranın havası gittikçe zehirleniyormuş...
— Tabiî... Binlerce politikacı var!..

Ankara Mektubu

nimet arzık

Grev!

Biz de kaprisini, şusunu busunu «artist» diye çekiyorduk. Meğerse «memurmuş» ve «memur» olduğu için son derece övünen dövünen bir memur! Allah memurluğunu ona bağışlasın, Devlet Tiyatrosu Genel Müdürü Cüneyt Gökçer'den söz ediyoruz... Şaşkınlaşan Başbakana (Ey Başbakanım daha nelere şaşacaksın, sonra an gelecek hiçbir şeye şaşmıyacaksın!) «Ben memurum, süt be süt memur!» demiş...

Zaten onun için grev yapıyoruz be genel müdürüm... Sanatkâr kaprisi çekilir ama, memur kaprisi çekilmez... Zaten onun için grev yapıyoruz be genel müdürüm... Sanatkârlığın her türlü özelliğinden soyunup, bu toplumun «üstün idarecisinin» her türlü özelliğine büründün diye!

... Şu grev, yeni bir çeşni kattı Ankaraya, önemli olaylar arasına sokulup... Ne vardı bu son zamanlar Ankarada?.. Kalkınca vatandaşı zehirliyen linyit dumanı!

Grev şirin. Öbür grevler gibi çatık olmasın da, isterse ölüm olsun... Çiçekli gülücüklü, beyaz gömlekli sözcülü, beyaz gömlekli gözcülü bir grev!

Benim yakaladığım ince olayı, kimse kaçırmasın isterdim, başta genel müdür...

Grev halinde Yeni Tiyatronun önünde, kısa beyaz gömleklerin üzerine, parmak kalınlığında harflerle «Sööözcüüü», «gööözcü» yazılmış adamlar, hatunlar vardı, işin ciddiyetini ispat için. Antrenin ortasına «melûl» buketler nedense başaşağı kıstırılmıştı. Pankartlar vardı, yarı devrik:

«Ona Vanya dayı, işçiye ayı» cinsinden... Bütün bunların karşısında afili bir hanımefendi durdu gülümser. Ayağında siyah lâsteks bir pantalon geriliyordu «Evropadan!» Sırtında «I am english» diye çığıran beyaz, soğuktan tüyleri diken diken olmuş beyaz bir ceket... Başı beyaz bir naylon bandla sıkılmıştı. Bandın arkasındaki saçlar, grevcilerin içlerindeki isyanlar gibi kabarıyordu. Grevcilere dost dost gülümsüyordu. Bu hanım, Devlet Tiyatrosu genel müdürü Cüneyt Gökçerin eski hanımefendisi Mediha Gökçerdi. Eski eş olarak grevin kendine düşen zevk payını çıkarıyordu. Kendisi de Devlet Tiyatrosu artistlerindendi... Kendisi müdürün memur kaprislerinden değil, «artist» kaprislerinden çekmişti.

Mediha Gökçer, bir daha grevcilere, baş aşağı duran buketlere, baygın pankartlara baktı, baktı, baktı, dostça gülümsediii, gülümsediii, gülümsedi!

Beyaz ceketinin «I am english»liği soğukta tüylene tüylene, afili pantalonu gerile gerile uzaklaştı, eski eşine kazan kaldırılan yerden.. Zevki kendine düşen payını çıkara çıkara!

Biz de ayni dostluğu duyuyoruz grevcilere seyirci olarak, vatandaş olarak... Biz de kendimize düşen zevk payını çıkarıyoruz!

Ankarada yedi Devlet Tiyatrosu var. «Yedi perde her akşam açılıyor» diye övünüyor idareciler. Açılmasın aman... Eğer bunca geriye gidecekse tiyatro! Yirmi sene sonra eğer «Köşe başı» adlı ilkel piyesler, herkesin «memurluğu» ve memur tembelliğinden ötürü ısıtılıp ısıtılıp tekrar ortaya çıkacaksa... Artistler «aylıklı» zihniyetine bürünüp, okumaz yazmaz oynamaz hale gelecekse... Genel müdür bütün sanatkâr özelliklerinden sıyrılıp, «bu toplumun üst idarecisi» özelliklerini bunca benimsiyecekse...

Yahu iki özel tiyatro var Ankarada. Parasız pulsuz, inançlı, genç bir avuç fedainin güttüğü... AST'la Meydan... Onların canlılığına, onların hamlesine, onların gelişmesine bakın... Bakıp bakıp insanın «devlet eliyle» yapılan her şeyden soğuyası geliyor, devletçi dostlarım!

Cüneyt Gökçer, heeey, uyan!.. Eski hanımefendin bile grevcilere dost! Hey «memur» Cüneyt Gökçer!

Tebrikât

Bu yer yüzünde varsın,
İsterse gün kararsın,
Başımızda sen varsın,
Yaşa sen Başbakanım!

Edasıyla Süleyman Demirelin karşısına geliyorlardı tebrikâtçılar, o da kısa kesmek için onları ayakta karşılıyordu. Hepsinin ismini biliyordu. Hepsinin gönlünü alıyordu.

Kısa kesmek için başka çare var... Tebrikâtçının kendisini değil, kartvizitini kabullenmek. Ama bizde bu usul yürürlüğe konmadı henüz...

Tebrikâtçıların arasında milletvekilleri vardı. Onlar kısa kesiyorlardı kendiliklerinden, nasıl olsa Başbakanlarını, partide evinde falan görebilirlerdi. Tebrikâtçıların arasında yağız heyetler vardı. Tebrikâtçıların içinde, yaşlı, boyalı, saçları düzenli hanımlar vardı.

Başbakanlığın ürpertici mermer koridorları dolmuş taşmıştı. Sokak dolmuş taşmıştı.

Yeni Bakanlar memnun!.. Bunca memnuniyet pırıltısını insanoğlunun yüzünde, gözünde, şapkasında, paltosunda görmek, insanı duygulandırıyor... Memnuniyetten, ütülenmiş durumda hepsi! Hiçbirinin yüzünde kırışık kalmamış.. Hiç yaşamamışlar sanki!..

Seçim bitti... Tebrikât bitecek... Sonra?... Hiç yaşamamışlık başlıyacak!..

Şu anda, Başbakan hâlâ ayakta, hâlâ el sıkıyor... Bakanlar hâlâ, el böğürde, dudaklar yürek şeklinde, temennâ ve teşekkür tokuşmasında...

Bozuk Düzen

İsmi yakın... İsmi sempatik... Bu «Bozuk düzen» aramızda gezen «düzen» değil... AST tiyatrosunu, ayakta alkışlıyan seyircilerle dolup taşıran bir piyesin adı.

Bozuk Düzen... Yazan Güner Sümer de genç. Oynıyanlar da genç... Seyirciler de genç hattâ!

Ankara Sanat Topluluğu tiyatrosu, bir Avant-garde tiyatrosu...

«Bozuk Düzen», vasat insanlar dünyasının, ışıksızlığını, umutsuzluğunu gösteren bir eser... Rejisini yapan, müellifi, baş rollerden birini oynıyan gene müellif... Güner Sümer.

Eser... Ayakta duruyor... Tiyatroyu bilen biri tarafından yazılmış, belli...

Bir «ruh haletinden» ibaret... Vasatın altındaki dünyada yaşıyan insanların, «küçük ümitsizlerin» büyük ümitsizliğinin dramı!

Sahneye koyuş: Harika kelimesi çok aşınmıştır da ondan sevimsiz. Ama burda başka kelime yok: Harika!..

Şu Bozuk Düzende, düşünen, çalışan, yaratan vatandaşlarım var. Bunlar benim vatandaşlarım. Onlar benim gururum...

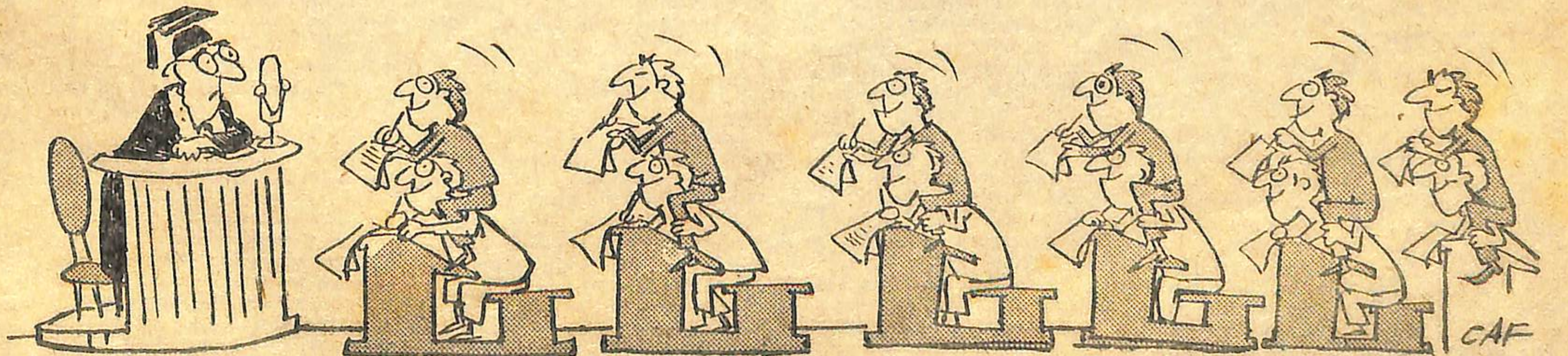
Müellif, rejisör, aktör, Güner Sümer, mersi!...

Nimet ARZIK

Gecekondu Tiyatrosu kuruldu. — Gazeteler —

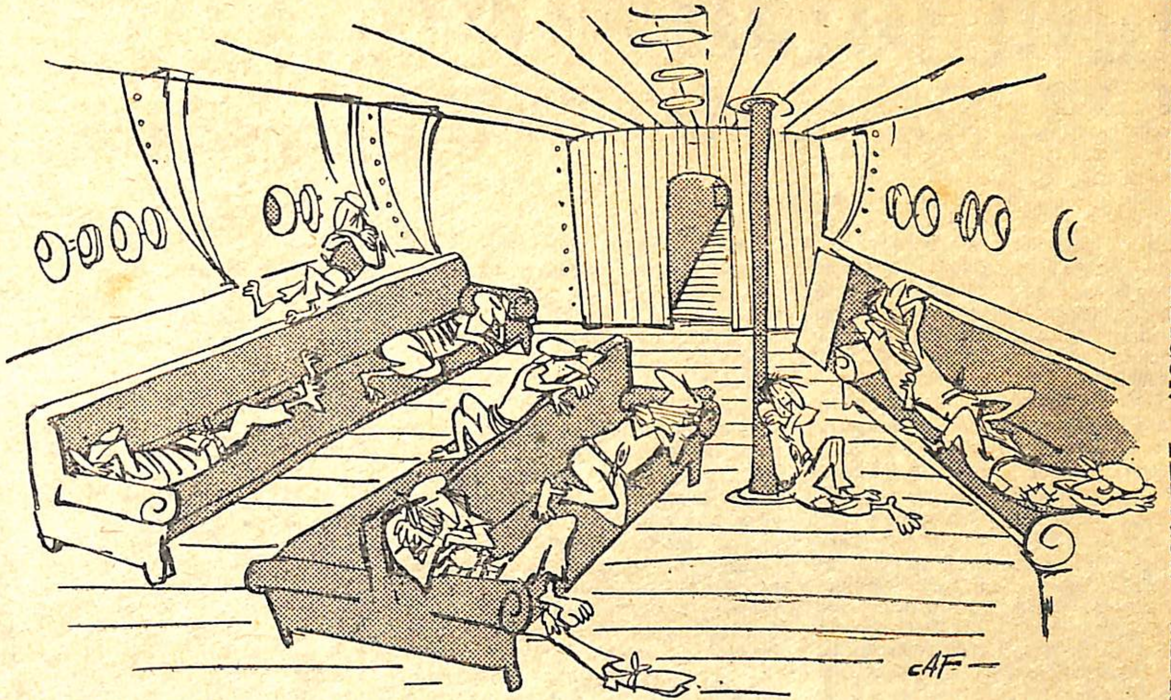

Bizim Hamlet — Var olmak veya olmamak, işte bütün mesele!

Üniversite'de ikili öğretim yapılması isteniyor! — Gazeteler —

Serseriler gemi kamaralarını yatakhane haline getirdi.. — Gazeteler —

«Bizim Avam kamarası!»

PAZARTESİ

Sığmaz

Meşhur bir bilmece vardır: **Kan kırmızı, süt beyaz, fındık kabuğuna sığar, han kapısından sığmaz**... Bilin bakalım nedir? diye sorarlar.

Çözümü de içindedir bu bilmecenin. Her bir cümle kendi içinde çözülür: Elbette kan kırmızıdır, süt beyazdır, fındık kabuğuna sığar ve han kendi kapısına sığmaz.

Her sabah gazetelerimizi açtığımızda âdeta çözümleri kendi içlerinde bir sürü bilmeceyle karşılaşıyoruz. Dostuyla bir olup kocasını öldüren kadından Vietnamdaki ateş yağmuruna, gecekondu dâvasından bütçe açıklarına kadar artık ezberlediğimiz biçimde bir sürü olay haftaların yedi günlerini dolduruyor.

İnsanlar dünyanın havasını, topraklarını, suyunu paylaşamıyor gibidirler. Yirmi beş kuruş için cinayet işliyen ayakkabı boyacısından silâh satmak için bir milleti ateşe sokan silâh tüccarına kadar herkes iki günlük ömrü bir ıstırap haline sokmak için yarışır. Şeyh Saadi:

— **Yedi derviş bir kilimde uyur da, iki padişah bir iklime sığmaz**... demiş.

Zamanımızda her insan bir padişah kesilmiştir. Kaplarına sığamazlar, birbirleriyle geçinemezler... Ve neyi halledecekleri ni bilemeden çözümleri kendi içinde bilmeceleri çözememenin ıstırabı içinde yaşarlar.

Peki... Ne zaman biter bu keşmekeş?

Teker teker herkes için kalıbı dinlendirdiği zaman biter... ki bu birinci çözüm şeklidir.

İkincisi ise galiba yakınlaşıyor. Bir atom bombası bütün insanlığı sessizliğe gömecek kadar güçlü. Ve hem Amerika hem Rusya daha büyük, daha etkili, daha çaplı, daha korkunç silâhlar yapmak için gece demiyorlar, gündüz demiyorlar...

Ha gayret. İlk Çağ, Orta Çağ, Yakın Çağ, Atom Çağı... derken delilik çağına da girmek üzereyiz.

Biz de bu küçük felsefe ile haftamıza girelim dedik.

SALI

Mantar

Osman Bölükbaşı, annesinin küçük yaşta evlât edindiği genç kızın düğününe gidince mantar tabancası atışı ile karşılanmış.

Seçmene küslüp parlâmentoya uğramıyacağını söyliyen sonra da fikrinden cayan, uzun konuşan, çok yiyen liderin mantar tabancası atışı ile karşılanması mânalıdır.

Yirmi yıldanberi hiçbir seçimde mantara basmayıp her dönemde milletvekili olan Bölükbaşına kızan mantarların patlamasına elbette şaşılmaz.

ÇARŞAMBA

Kereste

Çorlu Lisesi İngilizce öğretmeni Yılmaz Emci kalkıp Almanyaya işçi olarak gitmiş. Türkiye gibi yerde yüksek eğitim görmüş bir kişi doğru dürüst yaşıyamazsa bu ne demektir? sorusunu bir yana bırakalım. Doktorlarımızın, mühendislerimizin dışarı kaçtıkları ötedenberi biliniyordu. Ama ne var ki, bir doktor doktor olarak, bir mühendis de mühendis olarak dışarı çıkar. Oysa İngilizce öğretmeni Batı Almanya'da kereste biçerek hayatını kazanıyor.

Hürriyet gazetesinin muhabiri öğretmeni çalıştığı yerde bulup sormuş:

— Neden mesleğinizi bırakıp buralara kaçtınız?

Yılmaz Emci birkaç sebep sıralamış ki biri pek önemli:

— Çocuklarını geçirmemiz için partililerden, devlet yetkililerinden gördüğümüz baskıdan illâllah dedim.

Anlaşılan İngilizce öğretmeni çevresindeki canlı kerestelerle uğraşmaktan **bıkmış**:

— Madem ki kerestelerle uğraşıp duracağım, bari cansızı daha iyi... deyip Almanyaya kaçmış.

Biliyor musunuz, orta öğretimde 18 bin öğretmene ihtiyacımız vardır. Ve bunun 10 bini eksiktir. Uydurma öğretmen vekilleriyle okullar idare edilir.

Maarif Nazırı Haşim Paşanın meşhur **«Şu mektepler olmasa maarifi pek güzel idare edeceğim»** sözünü «Şu öğretmenler olmasa maarifi pek güzel idare edeceğiz» diye benimseyip uygulamışız.

Çoğu gitti azı kaldı. Biraz daha çalışırsak şu eğitim işini büsbütün çıkmaza sokup, hepimiz rahat edeceğiz.

PERŞEMBE

Öğüt

Kapitalizm, sosyalizm, ortanın solu, ortanın sağı... Türkiyede partiler kendilerine yön tâyin etmek durumundadırlar artık. Çünkü sağ ne demek, sol ne demek, yavaş yavaş anlaşılmaya, konuşulmaya tartışılmaya başlandı. CHP. içinde de şimdi en önemli tartışmalar:

— Yönümüzü nasıl tâyin edelim? Ortanın sağına mı, soluna mı çevirelim yüzümüzü?

Eskiden insanlarımızın başlıca derdi Kıble'nin yönünü seçebilmekti. Hattâ misafirliğe gidenler için bu konuda bir kolaylık bile yapılmış, odaların yazılar konmuştu:

«Ey misafir kıl namazın Kıble bu caniptedir
İşte ibrik, işte nalın, işte peşkir iptedir.»

Ama geçti o devirler... Şimdi politikada yön seçimi önemli. Peki, nasıl seçeceğiz yönümüzü?

Bir köylü Hoca'ya:

— Aptest almak için soyunup göle girdiğim zaman yüzümü ne tarafa çevireyim... diye sormuş.

Hoca bakmış ki soru mânasız. Ama cevap vermiş:

— Ne tarafta soyundunsa o yöne döndür ki esvabını çalmasınlar.

CUMA

Doğumu kontrol

Doğumu kontrol hapları yakında satışa çıkarılıyormuş. İyi bir şey olacak bu: Hapı yuttun mu, çocuk yok.

Bir de tersi var: Çocuk oldu mu hapı yuttun.

Maaş 450. Hanede beş nüfus. Bir de altıncısı gelecek... Bu hapı yutmak değil de nedir?

Onun için formül yerindedir: Hapı yutun mu çocuk yok, çocuk oldu mu da gene hapı yuttun.

CUMARTESİ

Köprü

İstanbul asma köprüsü, Babilin asma köprüsü kadar meşhur oldu artık. Daha köprü ortalarda yok. Ama ismi efsane gibi dalgalanıp durur.

Hükûmet programında İstanbul köprüsü vaadi vardı. Hani bilirsiniz politikacı seçim nutkunda patlatmış:

— Size köprü yapacağım...

Dinliyenler:

— Bizde nehir yok ki... demişler.

Adam pişkin:

— Nehir de yapacağım... diye devam etmiş.

İstanbul için böyle bir engel yok. Dünyanın en güzel suyu bekliyor köprüyü... Ne var ki Boğaz'a köprü yapmak kolay iş değil. Milyarlık iş. Ve iş icraata gelince bu yıl imkânsız olduğu anlaşılmış. Yani vuslat gene başka bahara kalmış.

Kolay söz vermek bazan böyle sonuçlara götürür insanı. Sarhoşun birini mahalle halkı kadı'ya götürüp, şikâyet etmişler:

— Efendim biz bu adama kaç defa tövbe ettirdik. Hattâ ant içirdik, gene de sarhoşluk ediyor.

Herif:

— Efendim, demiş, ben fakir adamım, bugün rakı bulur içerim, yarın ant bulur içerim, kimseye ziyanım yoktur.

Bizim politikacılar da sarhoş gibi... Ant da bulsalar içiyorlar, viski de, rakı da...

PAZAR

Damat

Gazetelerde zengin düğünleri okuyoruz. Milyoner filâncanın kızı milyoner fişmekânın oğluyla evlenmiş diye...

Sık sık yapılan bu gibi düğünler paranın paraya aşılanmasıdır. Avrupa ve Amerikada bir de paranın asalete aşılanması vardır ki bizde öylesi yok. Milyarderlerin milyonerlerin kızları kontlar, baronlarla evlenir. Ve hem asil olmıyan zengin kızı, hem de meteliksiz kont bu işten zengin çıkarlar.

Demek ki para parayı çektiği gibi paralı damat da paralı gelini çekiyor. Bu iş için tabiî on binler, yüz binler harcanarak düğün dernek yapılıyor, gazetelerde okudukça insanların ağzının suyu akıyor.

Bir de para evliliğinin başka çeşidi var: Zengin evine damat veya gelin girmek. Başlangıçta pek tatlı gibi görünen, ama aslında acı ve dertli bir iş. Bir kimse kayınbabasının gölgesi altında yaşamaya görsün.

Böylesine bir damat bayram günü kayınpederin yanına sedire oturmuş. Ama bayram tebriki için muteber misafir geldikçe kayınpeder damada döner:

— Sen biraz aşağı çekil de hefendi otursun... der misafiri yanına alırmış

Sedirde oturacak bir kişilik yer kalınca damat kalkmış.

Kayınpeder:

— Ne o gidiyor musun?

Damat cevap vermiş:

— Ne yapayım, işimiz bir hoş geldin'e kaldı.

Hoş geldin'le eve buyur edilen nice damadın evdeki itibarı işte böyle bir hoş geldin'liktir.

— Biliyorsun ki ben yatakta sigara içmeni hiç sevmem!..

— Kocamı razı ettim, beğer

Kıymetli hatıra

Toptancı tacirin o ay işleri iyi gitmemişti, bonolarını ödemek için paraya ihtiyacı olmuştu. Çok zengin bir tanıdığına başvurdu:

— Gelecek ay ödemek üzere bana otuz bin lira lâzım..

Zengin adam, lâfını kesti:

— Parmağındaki kıymetli yüzük kırkbin lira eder, başkasından ödünç para isteyeceğine onu sat, işini gör..

— Annemin yadigârıdır, satamam onu..

Zengin adam, hemen yapıştırdı:

— Kusura bakma, benim paralar da babamın kıymetli bir hâtırasıdır, veremem onları!..

Yetmişlik

Bir gece kulübünde karşılaştığı bir arkadaşının parmağındaki pırlanta yüzük dikkat nazarını çekti:

— Selmacığım, aman bu ne güzel yüzük.. Kaça maloldu sana?

— Bir yetmişlik...

— Lira mı?.. İmkânı yok..

— Ben sana lira, filân demedim, hemen lâfımı kestin. Yüzüğü bana yetmişlik bir dostum, doğum günü hediyesi olarak verdi.

Konferans

Konferans saatlerce sürmüş, dinleyicilerin sabrı tükenmişti. Profesör konferansın sonuna gelince:

— Sayın dinleyiciler dedi, kusura bakmayın, konferansım uzun sürdü, saatim de yanımda yoktu..

Dinleyicilerden biri:

— Peki saatiniz yok ama, arkanızdaki duvarda takvim vardır..

Ne anlatıyormuş

Koca, öfkeli, öfkeli eve girdi. Kendisini karşılayan karısına:

— Hanım, dedi, bu sabah sekizden onbire kadar sana telefonu açtığımda meşgul buluyordum.

Kadın, tasdik etti:

— Evet, Nuran'la konuşuyordum..

— Üç saat mi?.. Ne anlatıyordun?

— Bu saatten itibaren kendisiyle kati olarak konuşmak istemediğimi söylüyordum..

Sıkılganlık

İki sevgili başbaşa kalmışlardı. Bir aralık genç kız:

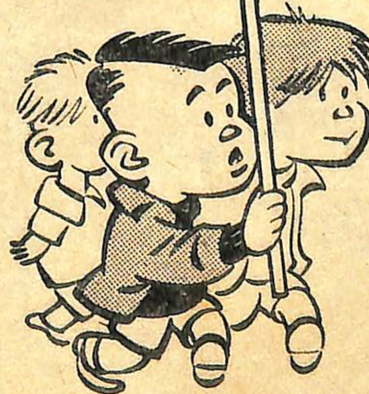
— Ne olur şu elektriği kapasana..

Delikanlı, hayretle:

— Neden, diye sordu.

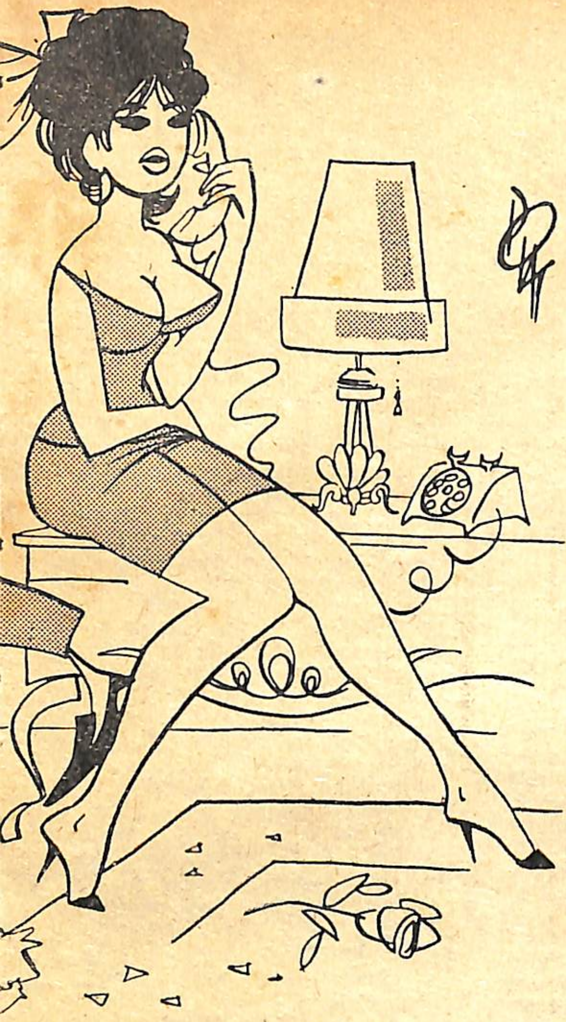
Genç kız, sevgilisinin göğsüne başını dayadı:

— Sıkılganlığımı görmeni istemiyorum da..

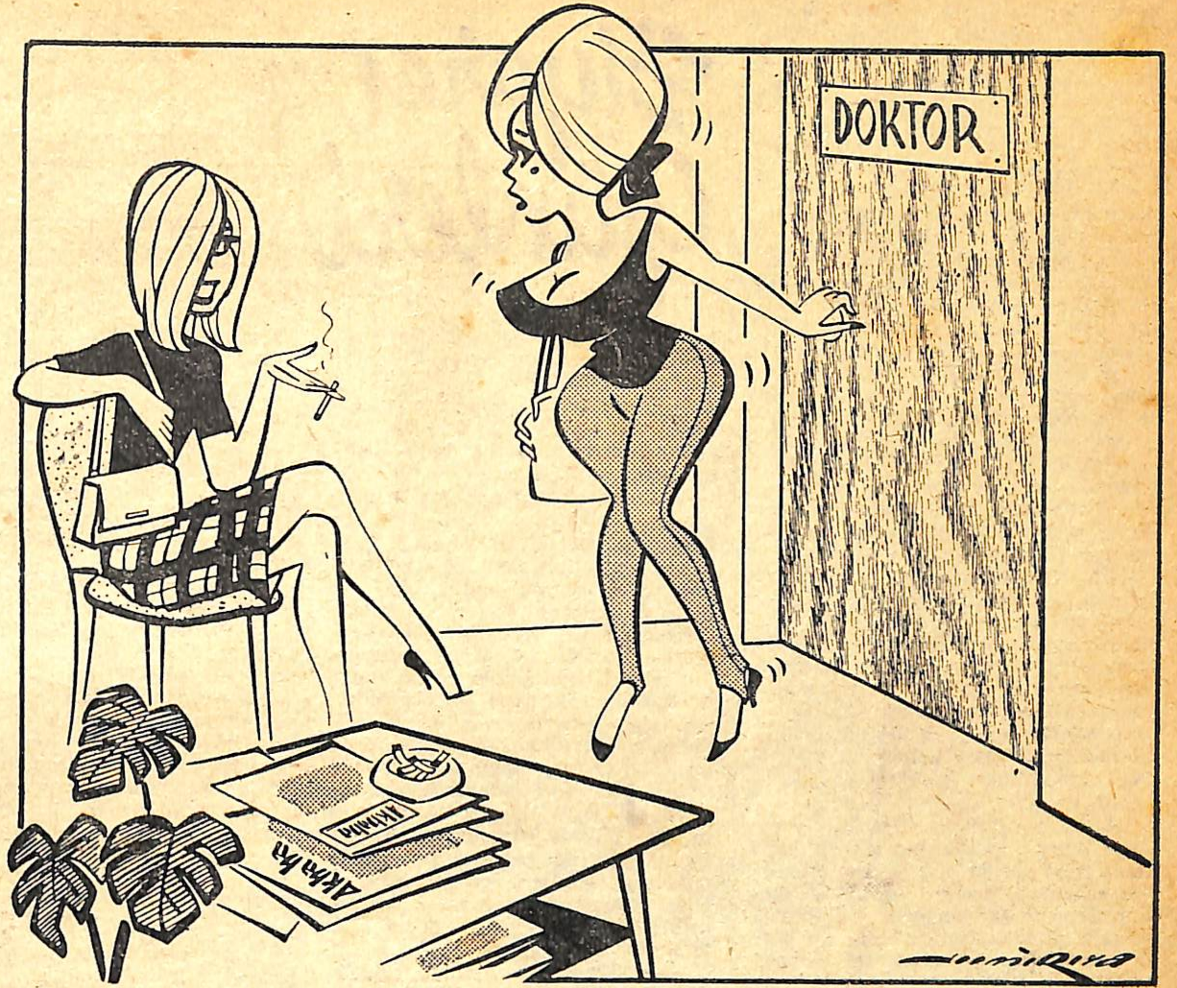

Bir ömür

...im kürkü gönderebilirsiniz!..

— Bu doktor acemiye benziyor, bana hiç soyun demedi!

...öyle geçti!

Şahane araba

Arkadaşına Almanyadan getirdiği arabayı anlatıyordu:

— Görme azizim son model araba her şeyi otomatik: düğmeye bastın mı tık kapı açılır..

Arkadaşı sözünü kesti:

— Benimki daha şahane kapı kulpuna asıldın mı tak diye üç kapı birden açılır!..

Tren kazası

Kendi kendine gülüyordu, arkadaşı yüzüne tuhaf tuhaf baktığını görünce izah etti:

— Trende başımdan bir hâdise geçti ona gülüyorum..

— Yanlış bir kompartmana mı girdin..

— Hayır, bir tünelden geçerken oldu. Kadını öpeceğim yerde kocasını öptüm!..

Soda

Yanındaki masada oturan adamın iki kızartma, bir tavuk, üç tabak sebze arkasından bir porsiyon pilâv, bir porsiyon makarna, iki tabak tatlı yediğini görünce kulağına eğildi:

— Affedersiniz, yemeği çok seviyorsunuz herhalde..

Adam başını salladı:

— Hayır, sodaya bayılıyorum!

Tarife

Yolcu, hareket memuruna:

— Yahu bizim tren yine geç kalmış, anlamıyorum, öyleyse bu tarife neye yarar?..

Hareket memuru pişkinlikle cevap verdi:

— Trenin gecikip, gecikmiyeceğini anlamak için beyim!

Şarap küpü

Kahvede içkiden lâf açılmıştı. İri yarı bir kasap:

— Ben, dedi arka arkaya on şişe şarap içebilirim, var mı benimle iddiaya giren?..

Dinleyenlerden biri atıldı:

— Varım, yüz lirasına, şarap parası hariç.

İkisi, en yakın meyhaneye gittiler.

Kasap bahsi kazanmıştı. Kahveye döndüğü zaman, yaşlı bir zat sordu:

— On şişe şarabı içmiş, yüz lirayı kazanmışsın, bu kadar içkinin sana zararı dokunmaz mı?..

Sanki bir şey içmemiş gibi duran kasap başını salladı:

— Hayır, hayır dokunmaz, daha bu sabah prova yaptım.

Kaynana

Bir evlenme töreninde, dâvetlilerden biri yaşlı bir kadının yanına yaklaşır:

— Affedersiniz, der, sizin damat beyin, dostlarından mısınız?

Kadın, kaşlarını çatar:

— Hayır, kaynanasıyım!

BİZ İsraillilerin en önde gelen milli özelliklerimizden biri, hattâ birincisi disiplindir; dört başı mamur, şümullü bir disiplin... Ama öyle totaliter memleketlerde olduğu gibi insanın her emre körükörüne boyun eğmesini icap ettiren katı ve ruhsuz bir disiplin değil, bilâkis herkesin şahsi isteklerine ve keyfine bağlı çok renkli, neşeli bir disiplin hüküm sürer bizim memlekette. Meselâ, biz bir telefon kulübesi üzerinde «bozuk» tabelâsı görürsek derhal, ille de bu telefonu kullanmak için karşı konması çok güç bir arzu benliğimizi sarar ve onda dokuzumuz bunu yaparız doğrusu. Veya bir kapıda «içeri girmek yasaktır» yazılı bir levha asılı ise içeri girmeyiz elbette! Ama bu kapının arkasında neler olup bittiğine bir bakıvermek veya buna benzer zorunlayıcı sebepler bahis konusu ise iş değişir tabiatıyla...

Lâfı İlka halama getirmek istiyorum, kısacası.. Bu yaşlı ve sevimli kadıncağız bundan 1-2 yıl kadar önce evinin temizliği ile meşgulken nasıl olmuşsa birden kendini yere serili bulmuş ve bir daha da doğrulamamıştı. Miniskisü veya benzeri bir uzvu zedelendiğinden derhal hastaneye 14. hariciye koğuşuna yatırılması gerekmişti zavallının.

Hasta yatağına yerleştirilir yerleştirilmez İlka halanın ilk işi baş hemşireyi derhal bize telefon etmek ve sevgili halamızın peynir böreklerini ne kadar sevdiğini hatırlatmakla görevlendirmek oldu. Bu börekler hastanede maalesef sadece ağır kalb hastalarına çıkarılmakta idi. Aile tam kadro başbaşa verip bu isteği yerine getirecek en uygun şahsın ben olduğum kararına vardı.

Ertesi gün kolumun altında içi külde pişirilmiş sıcacık peynir börekleri dolu bir paket, kendimi etrafı iki sıra dikenli çitle çevrili hastane bahçesi önünde buldum. Demir kapı kapalıydı. Bir hayli çalıp yumrukladıktan sonra kulübeden iri kıyım bir kapıcı çıkıp ziyaret günlerinin pazartesi - perşembe saat 2.45 ve 3.30 arası olduğunu bildirdi.

— Çok mersi, dedim, ama benim şimdi içeri girmem lâzım!

— Sayın Bayım, dedi kapıcı, biz hastalarımızın sağlığını düşünmekle görevliyiz burada. Ziyaretler onları heyecanlandırıyor ve iyileşmelerini geciktiriyor. Bir düşünün, biz durmadan içeri ziyaretçi salıverseydik vaziyet ne olurdu?

— Yerden göğe kadar hakkınız var, korkunç bir şey olurdu! Ama bırakın da içeri gireyim artık...

— Hayır! Kat'i emir var bırakamam! Ama saat ikide benim nöbetim bitiyor belki arkadaşım daha insaflı çıkar...

Herif sadece dik kafalı değildi, üstelik bundan gurur duymakta idi. Öfkeyle küfrede ede kapıdan uzaklaştım:

— İnşaallah şu hastanede mevcut illetlerin hepsine birden yakalanırsın lânet herif... Hele sen toz ol da bak ben İlka halayı nasıl ziyaret ediyorum, görürsün sen...

Tam saat ikide kapının önünde idim tekrar. Ama ilk hatâmı tekrarlamadım tabiî. Kapıyı aralayan yeni kapıcıya:

— «Kudüs Postası» gazetesinden geliyorum, dedim, hastane hakkında bir röportaj yapacağım da..

İkinci kapıcı:

— Bir dakika, dedi, Dr. Gebennehme'e bir telefon edeyim.

Son derece kibar tavırlı bir adam olan Dr. Gebennehmer beni aşırı bir ilgiyle karşıladı ve hastaneyi gezdirmeye âmade olduğunu bildirdi.

— Çok teşekkürler Doktor Bey, dedim, ben yolumu bulurum, siz hiç yorulmayın. Bu yeni bir röportaj tekniği; vasıtasız ve hiçbir tesir altında kalmadan materyal toplamak...

— Ne zahmeti canım, bu bana ayrıca zevk verir! Böyle diyen Dr. Gebennehmer nazik bir jestle koluma girdi ve ilâve etti:

— Ayrıca sizin özel bazı izahata da ihtiyacınız var...

Böylece beni 11, 12 ve 13. koğuşlar boyunca sürükledi ve bu arada heyecanla basının halka tıbbi ve bilhassa hastane idaresi hakkında daha geniş ve aydınlatıcı bilgi vermesi gerektiği kanaatında olduğunu belirtti. Ben bütün anlattıklarını boynumu kırarak daimi tasdik jestleriyle dinliyor ve elimdeki not defterine «eveleme develeme deve kuşu kovalama» kabilinden ve ekseri kafiyeli notlar alıyordum. Doğrusu bütün koğuşlarda hakiki bir intizam hüküm sürüyor, bu beyazlık ve temizliği yalnızca her odayı dolduran rengârenk giyimli ziyaretçiler bozuyordu. Her yatak başına ortalama 5'er kişilik ikişer aile üşüşmüş vaziyette idi.

— Bugün ziyaret günü de değil.. diye Dr. Gebennehmer izahat verdi, anlamıyorum bu kadar kişi içeri nasıl giriyor?

Ben teselli ettim:

— Ziyanı yok canım, olur böyle şeyler..

Bu ara yatakların birinden çıngıraklı bir kadın sesi yükseldi:

— Hello Ephraim, neyse gelebildin! Peynir böreklerini getirdin mi?

Oldukça zor durumdu doğrusu? Dr. Gebennehmer acaip bir tavırla yüzüme baktı. Ben de ayni çıngıraklı tonda:

— Merhaba halacığım, diye seslendim, ne tesadüf, ne tesadüf!

— Tesadüf mü? Ne tesadüfü? Baş hemşire telefon etmedi mi yoksa? Börekler nerede?

Ben acele ile paketi halamın yastığı altına sokarken bir yandan da Dr. Gebennehmer'e her röportaj yapmağa gidişimde yanımda bir paket peynirli börek taşımak âdetim olduğunu anlatmağa çalışıyordum. Ama o acaip tavrını değiştirmedi ve omuzlarını silkip bir şey söylemeden yanımızdan uzaklaştı.

İlka hala-şayanı hayret bir sür'atle börekleri gövdeye indirdikten sonra ertesi gün için bir kutu nane şekeri ısmarladı; bu defa Bernhard ve Mitzi'yi de beraber getirmeliydim. Karımı da tabii. Elimden geldiği kadar ertesi gün ziyaret günü olmadığını anlatmağa çalıştımsa da İlka hala manidar bir jestle koğuşu dolduran ziyaretçi güruhunu işaret etti ve beni eve gönderdi.

Derhal işe koyulduk. Mitzi makinede hemşire başlıkları dikti ve berberinden üç beyaz önlük ödünç aldı. Bundan sonra iki sağlam tavan süpürgesi sajından bir sedye imâl ettik. Bütün lüzumlu malzeme bundan ibaretti. Ertesi gün bir taksiye atlayıp hastane yakınına kadar geldik ve kıyafet değiştirdik. Karım öncü olarak gidip, benim tarifimden ezbere bildiği için, dünkü aksi kapıcının nöbette olduğunu bildirdi. Ben derhal sedyeye uzandım, üzerime beyaz bir örtü çekildi. Bernhard ve Mitzi sedyeyi taşıyorlar, karım nabzım elinde yanımda yürüyor ve zaman zaman ateşten yanan alnıma ıslak bir bez koyuyordu. Baskın başarı ile sona erdi. Manyak kapıcı bu dümeni yuttu ve sesini çıkarmadan bizi içeri bıraktı. İşi tam sağlama bağlamak için birkaç koğuş dolandık, tam 14. koğuşun önüne gelmiştik ki birden bir el üzerimdeki örtüyü çekti:

— Gine siz ha! diye Dr. Gebennehmer'in gürlediğini işittim tepemde. Deli mi oldunuz Allahaşkına, bu ne hal?

— Şakanın sırası değil.. diye inledim. Ölüyorum!

— Ne oldu?

— Yılan soktu beni...

Dr. Gebennehmer'in rengi attı ve beni derhal kendi özel muayene odasına taşıttı. Nane şekerlerini Bernhard'a verip:

— Çabuk koşun, halaya benden selâm söyleyin diyecek vakit bulabildim neyse. Tabiî derhal toz oldular ve beni Dr. Gebennehmer'in pençesine terkettiler. O ise çoktan pamukların ilâçlarını hazırlamış. Bana yüksek dozda kürar enjekte edeceğini zira yılan zehirine karşı en kuvvetli antitoksinin bu olduğunu bildirdi. İçim bir tuhaf oldu! Daha da fazla hattâ... Kendi kendime sordum: İlka hala ameliyatından önce nane şekeri yiyecek diye benim burada kürar zehirlenmesinden ölmem doğru olur muydu? Bu sorunun cevabı «hayır» dı tabiî! Bir sıçrayışta kendimi dışarda avluda buldum. Koğuşlar arasında gidip gelen hasta arabalarından birine atladığım gibi şoföre:

— Çabuk, dedim, bir koğuşa götürün beni, hangisi olursa olsun farketmez!

Durumu pek kavrayamayan şoför gaza bastı ve kendimizi ilk yardım koğuşu önünde bulduk. Burada aşağı atlayıp ziyaretçi kalabalığı arasına karıştım ve oradan uzaklaştım.

Akşamleyin aile tekrar bir araya gelmişti çok şükür! İlka hala sıhhat bakımından çok iyi idi ama ben onu ziyaret etmediğim için müthiş gücenmiş, ayrıca ertesi gün için bir sürü resimli haftalık mecmua ısmarlamıştı. Mitzi dikenli tellerin altından tünel kazmamızı teklif etti; fakat bu en aşağı üç gün süreceği için vazgeçtik, bu kadar uzun zaman halamızı mecmuasız bırakamazdık. Ama artık hep birlikte içeri girmemize de imkân kalmamıştı.

Ertesi gün berber önlüğünü ters olarak sırtıma geçirdim ve arka taraftan ilikledim. Gözüme kalın çerçeveli bir gözlük, başıma ise beyaz bir pastacı külâhı geçirdim. Kapıda gine aksi kapıcı durmakta idi. Beyaz bir mendille ağzımı burnumu bir güzel örttükten sonra sert kaz adımları ile kapıcının önünden geçtim ve bu sırada herifin esas vaziyeti alıp ayaklarını birbirine vurarak müthiş bir asker selâmı çaktığını farkettim. İhtiyatlı adımlarla 11. 12 ve 13. koğuşları kattim, tam 14'e yaklaşmıştım ki biri telâşla koluma yapıştı:

REKLÂMINIZI GAZETE VE DERGİLERLE DEĞERLENDİRİN!

BASIN İLÂN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük :
Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. :
İstanbul
Telefon : 27 66 00 - 27 66 01
Telgraf adresi : BASINKURUMU

(Basın: 22889—274)

— Çok şükür, nihayet sizi buldum sayın Profesör! Çok mühim bir ameliyat...

Maskemin arkasından boğuk bir sesle mırıldandım:

— Maalesef Dr. Gebnnehmer, ben bugün vazifeli değilim; sadece şöyle bir uğramıştım...

— Ama çok âcil bir durum sayın Profesör...

Ve ben neye uğradığımı anlamadan kendimi ameliyat salonunda lizollu suyla ellerimi yıkar buldum, az sonra da hastanın henüz getirilip yatırıldığı ameliyat masası başında idim.

— Resimli mecmuaları getirdin mi Ephraim?

Yattığı yerden sitemli sitemli bana bakan İlka halayı hayal meyal ferkettim. Narkoz vermeğe başlayan Dr. Gebennehmer:

— Zavallı hayal görüyor galiba! dedi.

Yavaş yavaş içim ezilmeğe başlamıştı. Ameliyat hemşiresi büyük bıçağı mı yoksa küçüğünü mü kulanacağımı sorunca ani bir kararla Dr. Gebennehmer'e dönüp:

— Buyrun sayın meslektaşım, bu vak'ayı size bırakıyorum... dedim.

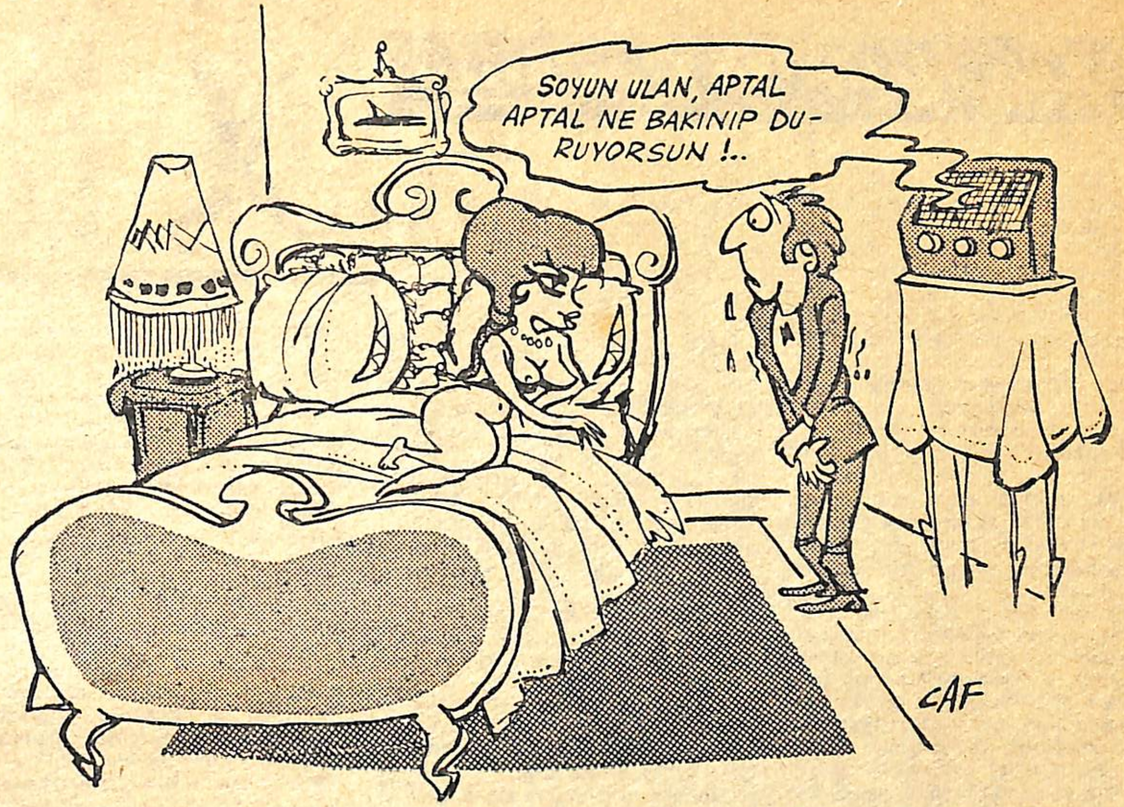
Zavallı Dr. Gebennehmer gurur ve sevinçten kıpkırmızı oldu. Profesörü bu mühim ve büyük ameliyatta onu bağımsız bırakmıştı. Derhal İlka halanın dizini doğramaya başladı. Bizim bahçede tavuk kestikleri zaman duyduğuma benzer bir his boğazıma doğru yükselmeğe başladı; gerçi tavuk kızartmasını hele hıyar turşusu ile beraber yemeğe bayılırım ama...

— Özür dilerim, dedim ve sendeleyerek ameliyat odasını terkettim. Dışarda tam maskemi çıkarıp derin bir nefes almıştım ki manyak kapıcının bana doğru yaklaştığını farkettim. Tatlı tatlı sırıtıyordu; dostca sırtımı sıvazlayıp:

— Gördünüz mü? dedi. Şimdi hasta halanızı ziyarette serbestsiniz...

Telâştan o günün zaten ziyaret günü olduğunu tamamen unutmuştum. Halbuki farkına varılmayacak gibi değildi; koca hastanede bir tek ziyaretçi mevcut değildi...

Ephraim Kishon'dan
Çeviren:
Semiramis Aydınlık

Radyo seksoloji dersleri verecek.. — Gazeteler —

ÇEŞİTLİ söylentilerden sonra Cumhurbaşkanlığına tekrar adaylığını koyacağını açıklayan De Gaulle ile bir gazeteci arasında şöyle bir konuşma geçer:

Gazeteci — Boşuna endişe etmişiz sayın Başkanım...

De Gaulle — Endişe mi?.. Politika endişe ile yürümez...

Gazeteci — Çok doğru sayın Başkanım, zaten bizim de niyetimiz..

De Gaulle — Politikada niyete değil, neticeye bakılır.

Gazeteci — Tabii sayın Başkanım... Demek istediğim.. bu kanaatten vazgeçmiştik zaten.

De Gaulle — Politikacı kanaatinden vazgeçmez, kanaatine varır.

De Gaulle..

Gazeteci — Pekiy, tamam sayın Başkanım... Şimdi bu hususta görüşünüz nasıl?

De Gaulle — Görüşüm mü?.. Çok iyi, çoook.. herkesin tepesinden bakıyorum!

Gazeteci — Orası şüphesiz sayın Başkanım, ya Fransa hakkındaki görüşünüz?..

De Gaulle — Aaah Fransa, ah!.. Fransa kötüye gidiyor.. ihtiyarlıyorum artık. Kuzum siz necisiniz?..

Gazeteci — Gazeteciyim, sayın Başkanım.

De Gaulle — Çok sayıda gazeteci kabul etmek benim için büyük bir zevk, az olunca yük, teki ise eziyettir!

Gazeteci — Aman sayın Başkanım, size eziyet etmek benim ne haddime...

De Gaulle — Eee, öyleyse!..

Akbaba
Haftalık Siyasi Mizah Mecmuası

SAHİBİ:
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer:
Akbaba Matmaası
Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

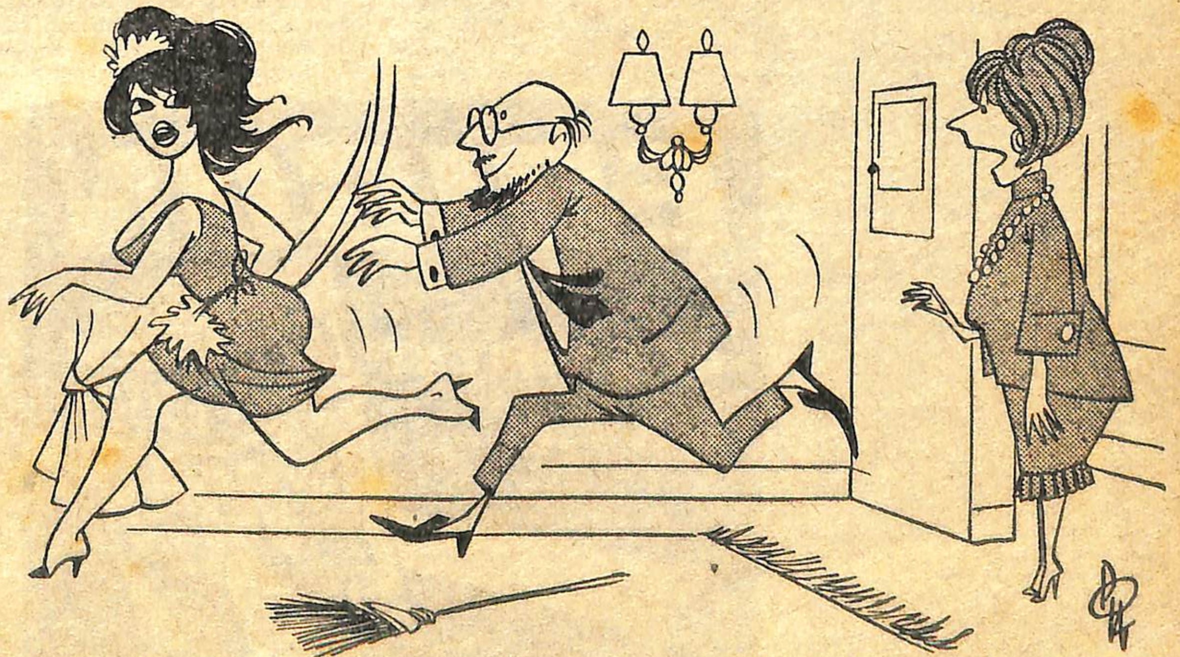
Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçak masrafı ayrıca alınır.

İDARE YERİ:
Divanyolu Klodfarer caddesi
No. 8-10 Daire: 3. İstanbul
Telefon: 22 18 11

İLÂN FİATI:
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

Fiatı: 100 kuruştur.

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

— Zavallı kocacığım, ihtiyarladıkça hizmetçi ile beni karıştırmaya başladı!..

TEK DELİK

— 30 —

Elimi, ceketimin sol iç cebimdeki paraların üstüne attım.

— Buralarda eşkıya var mıdır?

— Ne demek? Eşkıyasız olur muymuş? Dağ olur da eşkıyasız olur mu? Bizim buranın eşkıyası var ki, başka hiçbir yerde böylesi bulunmaz.

Adam, basbayağı memleketinin eşkıyasıyla övünüyordu.

— Peki, jandarma yok mu?

Çok noraml bir şey söylüyormuş gibi:

— Vaaaar, dedi jandarmasız memleket olur mu? Jandarması da var, eşkıyası da var... Neye şaştın öyle?

— Jandarma olan yerde eşkıya nasıl olur?

— Allah Allah... Jandarmanın işi ayrı, eşkıyanın işi ayrı... Allah her bir kulunun rızkını ayrı bir yoldan halketmiş. Eşkıyanın işi başka, jandarmanın işi başka... Kimse kimsenin işine karışmaz... Karışmaz dedikse, arada bir karışır ya...

— Kim karışır?

— Eşkıya jandarmanın işine katiyen karışmaz. Velâkin aradabir jandarma eşkıyanın işine karışır.

— Ne gibi?

— Ne gibi olacak... Eşkıyanın işini jandarma yapmaya kalkar... İşte o zaman düzen bozulur...

Benim büsbütün şaştığımı görünce:

— Sen nerelisin? diye sordu.

— İstanbulluyum.

— İstanbul denilen memlekette hırsız yok mu, yankesici, dolandırıcı, sahtekâr yok mu?

— Var...

— Polis yok mu?

— O da var...

— Bak gördün mü şimdik... Polis de var, hırsız da var... Burası öyle işte: eşkıyamız da var, hamdolsun jandarmamız da var. Herkesin rızkı ayrı bir yoldan. Kurban olduğum Allah böyle buyurmuş... Dünyanın düzeni bu kardeş... Bizim buranın eşkıyası zorlu olur ki gayet, yedi düvel bilir bunu...

— Şimdi yolumuzu kesecekler mi?

— Bilinmez... Kısmet kardaş... Beçedo başka bir işe gittiyse biz geçer gideriz. Yook, bu gece nöbet bu yoldaysa önümüzü keser...

Adam, sanki vapur tarifesi anlatır gibi konuşuyordu.

Benim yerleşmek için o kasabayı seçmemin sebebi, cezaevinde oralı bir adamla tanışmıştım. Ondan oraların çok dinlemiştim. Bana:

— Sizin buralarda para çok, demişti, bizim oralarda bin lirası olan zengin sayılır; say ki buraların milyoneri... Cebinde yüz liran oldu mu, baş esnaf olursun. Bin liran varsa başta gelen tüccar sensin... Bizim orda para nerde? Para çok kıymetli.

İşte bu yüzden heves etmiştim. Üçbin lira biriktirmiştim. Bu parayla o kasabada yerleşip bir iş tutabilir, namusumla çalışıp geçinebilirdim. Oranın polisi, jandarması beni tanımazdı.

Otobüste yol boyunca uyuklıya uyuklıya giderken ne dalgalar kuruyordum. Bir dükkân açacaktım; içinde her şey satılan Anadolu kasaba dükkânlarından...

Gecenin içinde yol aldıkça eşkıya korkusu da kalmadı bende. Nerdeyse sabah olacak, kasabaya varacaktık. Bana bu gücü veren de daha çok, şoförün yanında oturan jandarma assubayıydı. Otobüse binip de jandarma assubayını görünce ilkin korkmuştum; yine başıma bir belâ gelecek diye... Ama, yanımdaki adamdan eşkıya olaylarını dinleyince, jandarma assubayıyla yolculuk ettiğim için içime bir güven gelmişti.

Uyukluyordum. Rüya ile hayal arasında gelecek günlerimi yaşamaktaydım. Aradabir gözümü açıp pencereden dışarı bakıyordum. Hava ağarmak üzereydi. Diş diş kayalar, çalılar artık seçiliyordu. Yol yüksek dağdan geçtiğinden hava soğuktu, iyice büzülmüştüm. Birkaç kurşun vızlaması ve arkadan otobüsün birden fren yapıp kafam öndeki koltuğa çarpınca korkuyla sıçradım. Bir iki kadın çığlığı, çocuk ağlaması... Otobüsten ilk inen şoförle yardımcısı oldu. Arkadan sırayla hepimiz indik. Yolun önünü arkasını, yüzlerinde kara çoraptan peçeli, ellerinde tüfekli iki adam kesmişti.

Otobüsten ilk inen şoförle yardımcısı ellerini yukarı kaldırdığı için, arkadan inenler de ellerini yukarı kaldırıyordu. Jandarma assubayını aradım. Beden terbiyesi dersine çıkmış gibi, iki elini yana açıp havaya kaldırmıştı, iki ayağını da iyice açmış bekliyordu.

Çalıların arkasından çıkan üç kişi yolcuların üstlerini başlarını aramaya başladı. Para, cüzdan, mal, saat, köstek, karılardan küpe, bilezik, ne ellerine geçirirlerse çuvala dolduruyorlardı. Jandarma assubayı tirtir titremekteydi besbelli soğuktan... Dondurucu bir ayaz vardı çünkü.

Hapishanelerin bir kanunu vardır: Hırsız hırsızdan çalmaz... Şu eşkıyalara desem ki: «Arkadaşlar, ben de sizdenim... Ben de bir sahteciyim, dolandırıcıyım...» Beni bırakırlar mı... Sırtıma tüfeğin namlusu dayanınca dilim tutuldu, soluğum kesilecek nerdeyse... Önüme gelen kara peçeli adam ceplerimi boşalttı. Paralardan başka dolmakalemimi, saatimi, çakımı, aynamı, her şeyimi aldı. Bunlarla yetinmedi.

— Çıkart! dedi.

Ayakkaplarımı gösteriyordu. İstanbul'dan yeni aldığım ayakkaplarımı da çıkardım.

Soygun bitince bizi yine otobüse bindirdiler. Eşkıyadan da üç silâhlı bindi otobüse. Beş on kilometre giden otobüsü durdurup, yolculardan birkaçını indirip bırakıyorlardı. Kimisini de tek başına yol üstüne bırakıyorlardı. Beni de bir yerde tek başıma bıraktılar. Otobüs çekip gitti. Ayakkabım yok, ayazdan donuyorum. Titriye titriye bir zaman gittim. Sabah olup gün ışıyınca baktım ki, bir dağın tepesindeyim. Yorgunluktan, açlıktan, soğuktan bitmişim. Yolun sağ yanı dik yar, uçurum... Sol yanı kayalık sarp ve ilerde seyrek ağaçlar var... Yoldan ayrılıp ağaçlara doğru yöneldim. Şimdi karşıma bir ayı çıkıp beni parçalamalı ki tamam olsun...

* * *

Kapıaltından orta bahçeye doluşan gardiyanların düdükleri öttü. Biraz sonra da jandarmalar orta bahçeye doldular. Jandarmalar ve gardiyanlar bahçedeki tutukluları koğuşlara soktular, kısımların demir kapıları kapatıldı. Paşazâde Ferit Bey hiç kıpırdısız mermer üstünde yatmaktaydı. Tutuklu sağlık memuruyla bir başkası tezkireyle geldiler. Ferit Bey'i tezkireye yatırdılar.

Koğuşların pencerelerine başlar yığılmıştı. Ferit Bey'i tezkire içinde kapıaltından götürdüler. Herkes Paşazade'yi ölmüş sanıyordu. Böyle zamanlarda olduğu gibi cezaevinde yine yılgın bir susukluk vardı.

Olaydan dört gün sonra Paşazâde başı ve yüzü sargı bezleriyle sarılı olarak koğuşa, hem de eski ranzasına döndü. Bu çok şaşılacak bir şeydi. Çünkü herkes biliyordu ki, en küçük yara alan bir tutuklu bile, bunu fırsat bilip birkaç ayını hastanede geçirmenin yolunu arar, bitevi yaşayışında hem bir değişiklik olur, hem de hastanede dinlenir, rahat eder, beslenirdi.

Cezaevindeki bu cinayete tanık olanlar, Ferit Bey'in öldüğüne öylesine inanmışlardı ki, olaydan dört gün sonra sargı bezleri içinde geri dönmesi, onlara mezarından kafeniyle kalkmış bir hortlak duygusu veriyordu. Şu kart, pis sahteci birden çevresinde korkuya, saygıya, çekingenliğe benzer bir şaşılası duygu yaratmıştı. Kendisi de çevresine saldığı bu duyguyu sezmiş olmalı ki, sargılar içinde büsbütün kocamanlaşmış kafasıyla, canlanmış bir mezartaşı heybetiyle koridorlarda dolaşıyor, avluda geziyordu. Kısımların bir başından öte başına dik dik, direk direk bağırtısı çağırtısı her zaman duyulan Ayıboğan'ın sesi de yumuşamıştı. Anasını Satan Sülüman delikanlıyla hiç ilgisiz görünmekteydi.

Paşazâde Ferit Bey'in yaralanmasına kadar, cezaevlerindeki cinayetlerde suçlunun ortaya çıkarılmadığı görülmemişti. Suçlu gizli kalamazdı. İdare'nin espiyonları bilmeseler bile, gardiyanlar kuşkulandıkları bir-iki tutukluyu hamamda palaska kemeri ya da sopa altında ıslatınca hepsi çözülür, sonunda suçlu, suçlular ve suç ortakları ortaya çıkardı. Sonra bunlar zindana atılır, zincire vurulurdu. Ama bu sefer suçlu bulunamamıştı. Olay herkesin gözü önünde geçtiği, Ferit Bey'in kafasına şişeyi indiren âdembaba'yı herkes gördüğü halde, suçlu yine de zindana atılmamıştı. Fısıl fısıl dolaşan söylentiye göre, soruşturmayı yürüten cezaevi müdürüne ve savcısına Ferit Bey, cezaevinde hiç düşmanı olmadığını, hiç kimseden kuşkulanmadığını, yakalanan âdembaba'yla da yüzleştirilince, kafasına şişeyi vuranın kesinlikle bu olmadığını söylemişti.

Birden itibarı yükselen Ferit Bey, günün çok saatlerini ranzasında, kirli battaniyesinin altında titriyerek geçiriyordu. Delikanlıyla daha sıkıfıkıydılar. Delikanlı, Ferit Bey'in yatağının başucundan hemen hiç ayrılmaz olmuştu. Bütün tutuklu ve hükümlüler Ferit Bey'in delikanlıya iyice yangın olduğuna inanmışlardı. Ama delikanlının, eskidenberi kötü bir huyu olsa bile, neden Paşazâde'ye tutkun olduğunu anlıyamıyorlardı. Cezaevinde herkes bu anlaşılmaz sapıklık üzerine konuşmaktaydı. Ama hiç kimse bu işin böylece kapanmış olmasına inanmıyordu. Çünkü uzaktan uzağa delikanlının çevresinde pervane gibi dönmekte olan Anasını Satan Süleyman boş durmuyor, adamlarıyla, zulacılarıyla kumpas kuruyordu.

Karantina koğuşundan, karantina süreleri dolmuş tutukluların kısımlara dağıtıldığı bir akşamüstü, koğuşa iki yeni tutuklu verildi. Bunlardan biri bir belediye cezasına çarptırılmış bir gezginci satıcı delikanlıydı. Köyünden para kazanmak için İstanbul'a gelmiş, Tahtakale'deki hanlardan birine hemşerilerinin yanına yerleşmiş ve onların yardımıyla da sokak satıcılığına başlamıştı. Kısa cezasının bitmesine onbeş günü kalmıştı. Aptala yakın saf bir köy delikanlısıydı. Konuşabildiği kelime sayısı o kadar azdı ki, ya kendisine söylenenleri anlıyamıyor, ya söylediklerini anlatamıyordu.

Paşazâde Ferit Bey, bu köylü gençle de ilgilenmeye başladı ve onunla ilgilenmeye başladıktan sonra da, öbür delikanlıyla ilgisini büsbütün kesti. Hemen gününün bütün saatlerini köylü gençle geçiriyor, onu her türlü işinde kullanıyordu. Ferit Bey'in parasız olduğunu herkes bildiği halde birden bolca para harcaması da dikkati çekmişti. «O ne kirli çıkın moruktur» diyorlardı, «demek, zulasında sakladıklarını ufaktan ufaktan şimdi çıkarıyor ortaya...» Köylü genci besleyen Ferit Bey'di. Onu koruyordu; öyle ki başkalarıyla konuşmasına bile izin vermiyordu. (Devamı var)

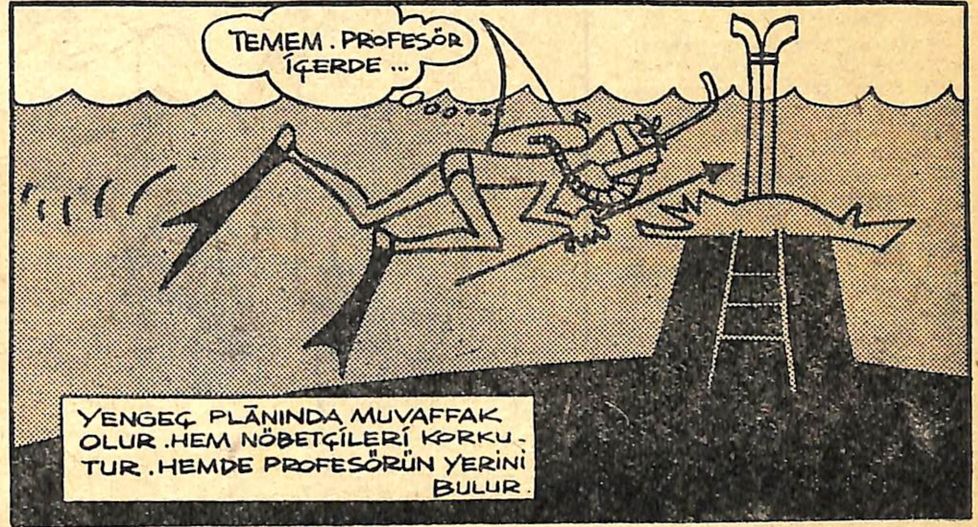
(İlâncılık: 9793—275)

YENGEÇ TEYFİK
ŞEMİH BALCIOĞLU
5

TEMEM BUNLAR PLÂNIMA YARAR !..
YENGEÇ'İN PLÂNI NE ACABA ?..

OTURUM DAHA NE KADAR SÜRE CEK ?..
İSTİFANIZA KADAR ...
TANIDINIZ TABİÎ AMMA YAKIŞMIŞ DEĞİL Mİ ?..

DENİZALTININ HAVA BORULARI
KÖPEK BALIĞI ...
KAÇIŞAN NÖBETÇİLER

TEMEM . PROFESÖR İÇERDE ...
YENGEÇ PLÂNINDA MUVAFFAK OLUR . HEM NÖBETÇİLERİ KORKU-TUR . HEMDE PROFESÖRÜN YERİNİ BULUR .

BURAYA HAVA DEĞİL PARA ALMAYA GELDİM CANİKOM ...
KÖPEKBALIKLARI
ŞİRİN ŞİPŞİRİN YİNE PİYASAYA ÇIKTI

GETİR PATRON AĞZININ PAYINI VERELİM ..
NE YAPARSANIZ YAPIN AMMA SAKIN ALTI OKKA YAPMAYIN EMİ ?..

OOOH !.. KÖPEK BALIKLARINA ZİYAFET .
YENGEÇ

PERUKA
HAY AKSİ ŞEYTAN BU DA NESİ ?..

KİM OLDUĞUNU PERUKADAN ANLADI GALİBA .

Milletler Gülüyor

Terbiye dersi

Jacques kendi eliyle yetiştirdiği besli danalardan birini kesmişti. Oğlunu çağırdı eti papaza götürmesini söyledi. Anselm'in yüzü asıldı; biraz mırın kırın etti, ama bu nazın sonunun güzel bir kızılcık sopasıyla geleceğini de hemen akıl ediverdi.

Papazın evine gitti, kapıyı vurmadan açtı paketi masanın üzerine fırlattı;

— Babam size bu et parçasını yolladı dedi, kapıyı çarparak çıktı. Papaz bir an şaşkın şaşkın arkasından baktı. Sonra Anselm'i tanıdı, onu adıyla çağırdı: Oğlan geri geldi.

— Ne var? diye sordu.

— Büyüklere karşı böyle hareket edilmez! dedi papaz en kalın sesiyle. Bu terbiyesizliği senden beklemezdim doğrusu! Şayet baban bu yaptığını öğrenirse...

— Benim yerime şu koltuğa otur, sana nasıl hareket edileceğini göstereyim. Anselm nasıl olduysa kabul etti. Papaz paketi aldı, odadan çıktı, kapıyı kapadı. Sonra tak... tak vurdu.

— Giriniz! dedi Anselm.

Öteki girdi, kapıyı kapadı, şapkasını çıkardı, paketi masanın üzerine koyarken;

— Günaydın peder! dedi. Babam bu dana etini kabul etmenizi rica ediyor ve hürmetlerini sunuyor.

— Teşekkür ederim küçüğüm, dedi Anselm, fütursuzca. Babana çok teşekkür ettiğimi söylersin. Buraya kadar geldiğin için de sana teşekkürler...

— Görüyor musun? dedi papaz. Nasıl hareket etmek gerektiğini anladın! Halbuki senin yaptığın...

Anselm papazın lâfını ağzına tıkadı:

— Daha bitmedi papaz efendi, devam ediyorum.

«Al bakalım oğlum, sana buraya kadar yorulduğun için bir frank çikolata alırsın...»

— Ne yapıyorsunuz?
— Utangaçlığımı tedavi ediyorum!

Şans

Yanyana taburelere oturmuş iki adam, içkilerini yudumlarken, birbirleriyle dertleşiyorlardı.

— Karımın garip bir huyu var, dedi bir tanesi, her gece rüyasında bir milyonerle evlendiğini görüyormuş!...

Beriki dertli, dertli:

— Şansınız varmış dostum, dedi, gıptayla, benimki rüyasında falan görmüyor, resmen inanıyor!

* * *

Milyarder

Harpte Bagasse hücum hattındaydı; yanındakilerden biri:

— Bagasse, yeni talimatı biliyor musun? dedi. Her esir için yüz frank vereceklermiş!

— Ne diyorsun? Yüz frank ha? Çok iyi!

Bagasse başını siperden çıkardı, şöyle bir etrafına bakındı, düşman hücuma geçmişti, askerler bulut gibi ilerliyorlardı...

— Allahım! diye haykırdı, baksanıza milyarder olmak için tam fırsat!..

* * *

Marifet

Harp yeni bitmişti. Paris'te. Mareşal Foch'un büstü önünde bir kekeme fransız asker, İngiliz paraşütçüsüne izahat veriyordu.

— Bu... bu... bu... ma... ma re... şa... şa... şal Fo... Fo... Foch! A... A... Alman... man... man... la... la... ları Fran... sa... sa... dan a... a... a... tan...

İngiliz paraşütçüsü bundan çok mütehassis olmuştu.

— De... de... demek Fo... Fo... Foch... bu.. bu...

Fransız asker kızdı:

— Aa... ma... ma... ma... meri fe... fe... fet... be... beni de o.. de... de ği...ii...l. O... O... Onu ta... ta... tak li.i.i.d et... et mek... te...!

Kurşun

NUMA kaabiliyetsiz bir askerdi, o ay adı nöbet listesinde çıkınca, çavuş, ona bütün gece elbise hangarının önünde nöbet tutacağını, çok dikkatli olması gerektiğini söyledi. Korkudan gözleri büyüyen, saçları diken diken olan Numa, çavuşu bu fikrinden vazgeçirmeğe boşuna çalıştı.

— N'olur çavuşum diye yalvardı, yerime başka biri nöbet tutsun, şey... galiba ben korkuyorum...

— Kokmak mı? Bunu bana çekinmeden söylüyorsun ha? Seni bunun için divan-ı harbe verebilirim bunu bilmiyor musun? Sonra ne olur? Vücudunu kalbura çevirirler...

Numa'nın rengi daha da beyazlaştı ve titreyerek vazifeden kaçamıyacağını anladı.

— Kumandanım, nöbetimi alacağım, ya biri bana hücum ederse...

— Hemen ateş edersin!

— Ama çavuşum bana hiç kurşun vermediler ki...

— Şimdi buluruz!

— Hep böyle diyorsunuz, sonra da unutuyorsunuz!

— Sana vereceğiz diyorum. Nöbetten döndüğünde beni gör. Sana karşı gelmenin ne olduğunu öğreteceğim!...

Akşam olunca Numa nöbeti devraldı. Tabiî kurşunsuz! Gece yarısına kadar her şey çok iyi gitti. Sabahın biri yaklaşıyordu, uzaklarda bir ayak sesi... Numa dişleri titreyerek etrafına bakındı... Yaklaşan bir gölge gördü. Kuvvetli bir ihtimalle hırsızdı bu!... Kurşunları da yoktu ki kendini müdafaa etsin!

— Dur!! diye bağırdı, ama gölge durmadan yaklaşıyordu. Gene:

— Duuur!!! diye haykırdı. Dur, yoksa ateş ederim!

Bunun üzerine az ilerdeki karaltı bir iki adım geriledi, şüphesiz hırsızdı bu!... Şimdi ileri atılacak belinde sakladığı hançerle, zavallı Numa'yı... Sonra hangarı soyacak... Numa her şeyini Allah'a emanet etmişti ki:

— Allahaşkına ateş falan edeyim deme! diye bağırdı karaltı, sana kurşun getiriyorum!

— Değiş, tokuş yapalım mı?

— Madam unuttu galiba? On dakikaya kadar tatilim başlıyor!

GÜLİVER BİLGİÇLER ADASINDA

BÜLENT EREN

25

"GÜLİVER, ÖLÜMSÜZ İNSANLARI YAKINDAN TANIMAKLA, BİRÇOK DÜŞÜNCELERİNİN, KÖKÜNDEN SARSILDIĞINI HİSSETMİŞTİ... LUGGNAGG SARAYINA DOĞRU BU DÜŞÜNCELERLE YÜRÜDÜ"

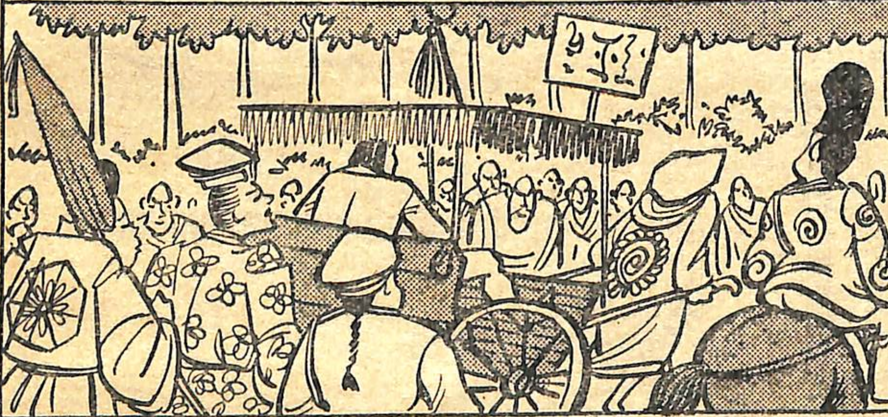

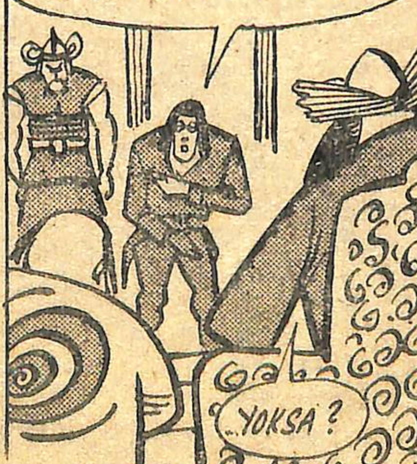

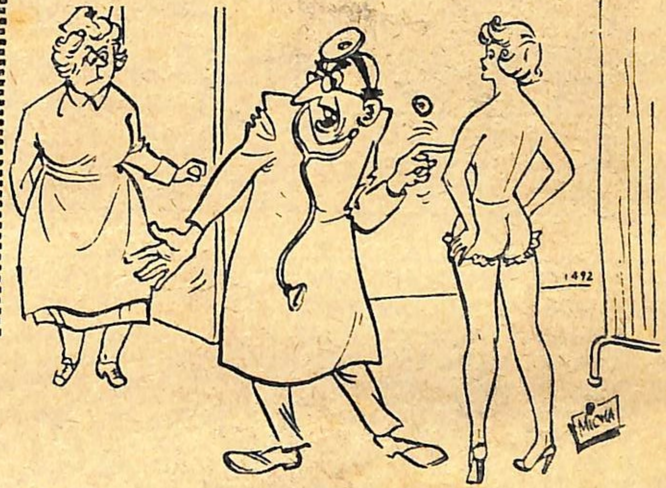
Dünya Karikatürleri

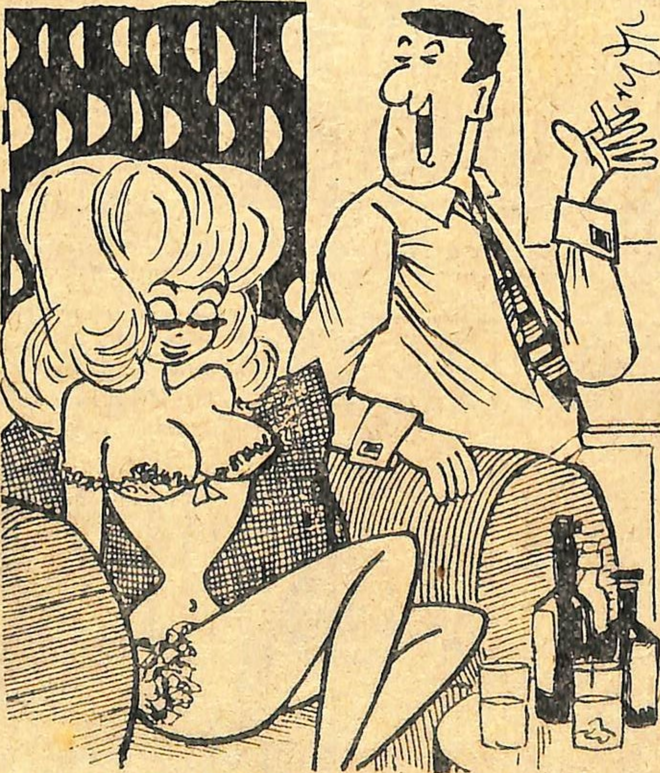
—KARIM EN İYİ ARKADAŞIMLA KAÇTI... ÇOK ÜZGÜNÜM... BİR DAHA ÖYLE ARKADAŞ BULAMAM!

—ŞU TABLOYA BAKINIZ: KONUŞUYOR, KONUŞUYOR...
—TELEFON NUMARASINI SORABİLİR MİYİM ?..

—SAĞIR MISIN BE ?.. YARIM SAATTİR ZİLE BASIYORUM!

—ELBİSEYİ, KÜRKÜ NE YAPACAKSIN SEVGİLİM ?.. BENİM YANIMDA OLDUKÇA GİYİNMENE HACET YOK Kİ!

—İŞTE SEVGİLİM, SANA BAHSETTİĞİM ESRARENGİZ ADA!..

7,5
MİLYON

TEKRAR
REKOR

ZİRAAT
BANKASI

nur

(Basın: 2905—276)

Akbaba

— Bu gazinonun kremalı elmasına bayılıyorum!..